اولین و یگانه روزنامه تخصصی معدن و صنایع معدنی ایران

روزگار معدن

www.Madandaily.com

یکشنبه • ۲۴ بهمن ۱۴۰۰ • ۱۱ رجب ۱۴۴۳ • ۱۳ فوریه ۲۰۲۲ • سال چهارم • شماره ۷۹۰ • ۸صفحه • قیمت ۳۰۰۰ تومان

قطع وابستگی به خارج با طرح فولادسازی اکسین

فولاد اکسین خوزستان با هدف تکمیل زنجیره تولید فولاد و ایجاد ارتباط میان صنعت نفت و فولاد در سال ۱۳۸۸ با ظرفیت اسمی یک‌میلیون و ۵۰ هزار تن در اهواز به بهره‌برداری رسید اما نتوانست در یک دهه آغازین فعالیت خود، مأموریت اصلی‌اش را به سرانجام برساند.

۴

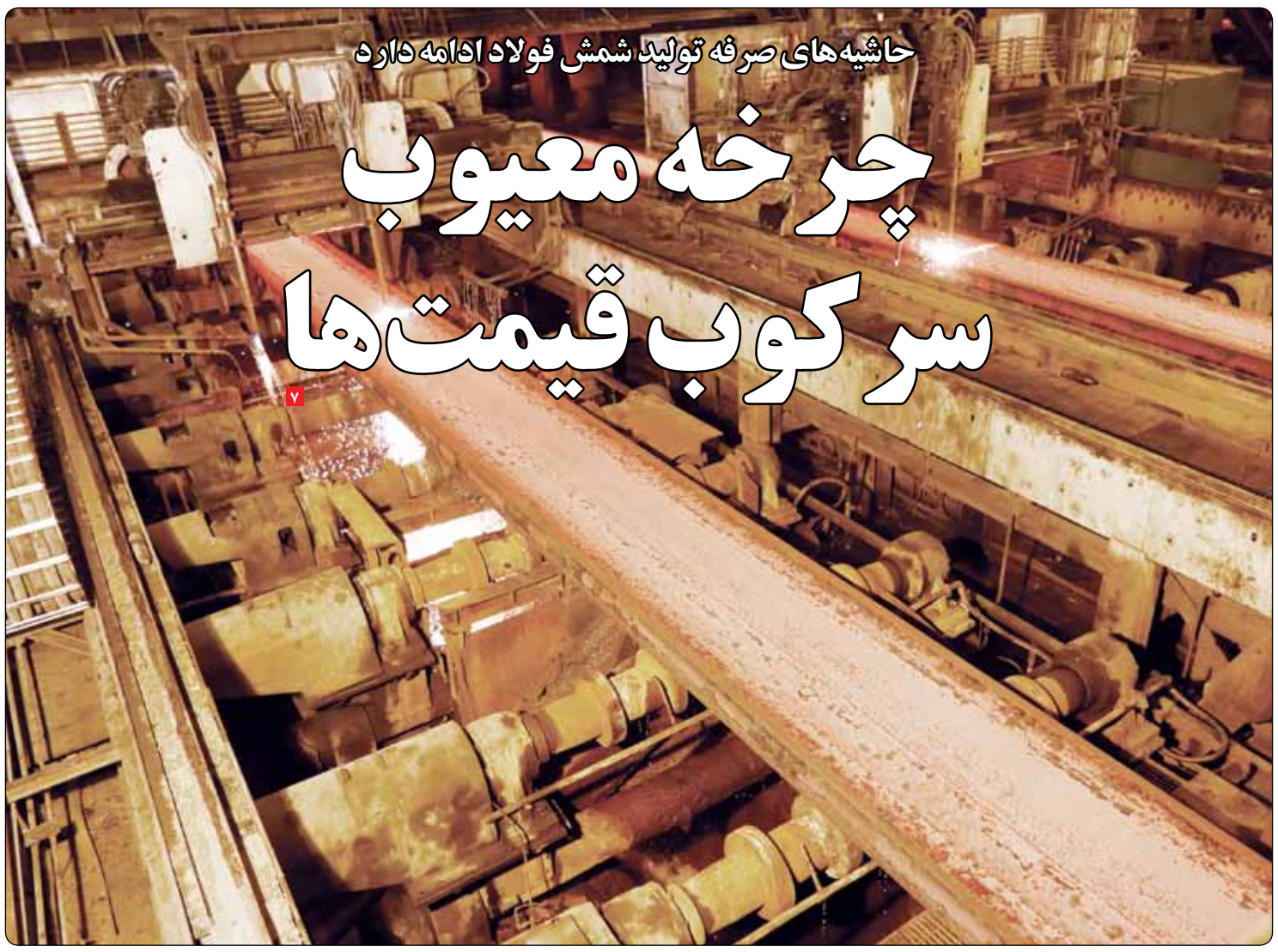

۹۰درصد درآمد معدنی کشور از ۱۷استان!

یکی از موارد چالش‌برانگیز در بخش معدن، مربوط به موضوع حقوق دولتی معادن است.

به گزارش خبرگزاری دانشجو، ایران سال‌هاست که با داشتن ۳ درصد از ذخایر زیرزمینی دنیا از منظر وجود ظرفیت‌های معدنی جزو ۱۵ کشور برتر معدنی دنیا قرار دارد. این درحالی است که کشورمان یک درصد از جمعیت دنیا را به خود اختصاص داده است.

۶

حاشیه‌های صرفه تولید شمش فولاد ادامه دارد

چرخه معیوب سرکوب قیمت‌ها

۷

سرمقاله

راهکار افزایش سهم معدن در اقتصاد

سید سهراب حسینی
عضو کمیسیون معادن اتاق بازرگانی ایران

مهم‌ترین اقدامی که می‌تواند نقش بخش معدن را در اقتصاد پررنگ‌تر و به تبع زنجیره صنایع وابسته به آن را تکمیل کند، تعیین اولویت‌های حوزه معدن است.

به عبارتی، تشخیص خلأهای بخش معدن و تبیین نیاز معدنکاران برای توسعه فعالیت‌های خود، می‌تواند ضمن افزایش تولید و بهره‌وری معادن، به‌طور کلی سهم بخش معدن در اقتصاد را افزایش دهد.

از مهم‌ترین رویکردهایی که به نظر می‌رسد باید در تدوین رویکردهای جدید بخش معدن به آن توجه شود، ایجاد جذابیت برای سرمایه‌گذاری در این بخش است.

علاوه‌بر تمرکز و توجه بر تدوین و اجرای طرح‌های اکتشافی، مسئله تامین منابع مالی نیز از اهمیت بالایی برخوردار است. به‌طور معمول برای یک فعالیت تولیدی و اقتصادی، منابع مالی از دو طریق ورود سرمایه‌های داخلی و همکاری با سرمایه‌گذاران خارجی صورت می‌گیرد.

با گسترش تحریم‌ها بر اقتصاد ایران، بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی، از کشور خارج شده و میزان سرمایه‌گذاری‌های خارجی به‌ویژه در بخش معدن کاهش یافت.

ادامه در صفحه ۲

تیترهای روز

گره‌گشایی از اکتشاف با تشکیل کنسرسیوم

محدود بودن اکتشافات و وجود موانع برای توسعه فعالیت‌های این بخش، از مهم‌ترین نقایصی است که فعالان معدنی را به گلایه وا داشته است. معدنکاران و کارشناسان بخش معدن معتقدند اکتشافات ذخایر معدنی در کشور به میزان مطلوبی نبوده و مدت‌هاست فعالیت اکتشافی گسترده‌ای برای شناسایی منابع معدنی جدید صورت نگرفته است. فعالان معدنی این موضوع را دلیل اصلی بی‌بهره بودن از ذخایر موجود در سطوح عمیق زمین توصیف کرده‌اند.

۳

آینده صنعت فولاد در گرو نرخ زغال‌سنگ

سال گذشته سالی پرنوسان در بازارهای جهانی بود. تقاضا برای زغال‌سنگ ککسازی، به عنوان یک ماده خام ضروری در تولید فولاد بسیار قوی بود، زیرا اقتصاد جهانی پرقدرت‌تر از انقباض شدید خود در اوج همه‌گیری کووید-۱۹، بهبود یافت.

رشد تقاضا برای زغال‌سنگ ککسازی در شرایطی بود که مشکلات زنجیره تامین مواد اولیه، چالش‌های معادن داخلی چین، بسته شدن مرزهای بین مغولستان و چین، اعتصابات در ایالات‌متحده و تنش‌های دیپلماتیک ادامه‌دار بین چین و استرالیا توانست تجارت و اوضاع اقتصادی را از خود متاثر سازد.

۵

پیام مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان

کسب قهرمانی تیم فولاد خوزستان در سوپرجام فوتبال کشور

باشگاه فرهنگی ورزشی فولاد خوزستان همواره مظهر مردانگی، صلابت و از همه مهم‌تر پهلوانی بوده و هست. فولادمردان قهرمانی در میدان ورزش را با پهلوانی در عرصه‌ی زندگی تکمیل کردند.

آری صاحبان واقعی این قهرمانی شهدا، جانبازان و ایثارگرانی هستند که در راه اعتلای ایران اسلامی دست از جان شستند و در راه حفظ این مرز و بوم جانانه در مقابل دشمنان ایستادند. صاحبان این پیروزی شیرین مردم غیور و شهیدپرور استان خوزستان و همه کارکنان و مدیران مجموعه تولیدکننده فولادخوزستان هستند که در عرصه صنعت با تلاش و کوشش خویش پرچم اقتصاد ملی را برافراشته می نمایند. امیدوارم که قهرمانی تیم فولاد خوزستان علاوه بر شادی آفرینی برای مردم نجیب و خونگرم این استان، شروعی برای فتح قله‌های موفقیت در عرصه‌ی بین‌المللی باشد. اینجانب قهرمانی تیم فوتبال فولاد خوزستان در سوپرجام فوتبال کشور را صمیمانه تبریک عرض نموده و

از مدیرعامل باشگاه، سرمربی، بازیکنان، کادر فنی، هواداران خونگرم و تمامی اعضای باشگاه فرهنگی ورزشی فولاد خوزستان برای رقم زدن این موفقیت بزرگ کمال تشکر را دارم.

امین ابراهیمی، مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان

پیام تبریک رئیس هیات‌مدیره فولاد خوزستان

پیروزی غرورآفرین تیم فوتبال فولاد خوزستان و کسب قهرمانی در سوپرجام کشور در دهه مبارک فجر انقلاب اسلامی، شادی وصف‌ناپذیری در میان مردم عزیز خوزستان ایجاد کرد. فولادمردان با وحدت و همدلی ثابت کردند که رمز موفقیت دست در دست یکدیگر دادن است. آری کسب این قهرمانی، نشان از عزم راسخ و همت بلند بازیکنان، کادر فنی و مسئولان باشگاه و شرکت فولاد خوزستان دارد. افتخارآفرینی و فتح قله‌های موفقیت از سوی شما عزیزان همواره مایه عزت و سربلندی مردم خوزستان است. اینجانب این قهرمانی را خدمت مردم شریف و شهید پرور استان خوزستان و همچنین فولادمردان تبریک و تهنیت عرض نموده و امیدوارم با توکل به خداوند متعال این دستاورد مقدمه‌ای برای پیروزی‌های بزرگ‌تر و حضور مقتدرانه در سایر عرصه‌ها باشد.

رضا طاهری، رئیس هیات‌مدیره شرکت فولاد خوزستان

روزگار معدن

اخبار

۲ یکشنبه
۲۴ بهمن ۱۴۰۰
۱۱ رجب ۱۴۴۳
۱۳ فوریه ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۷۹۰

سرمقاله

راهکار افزایش سهم معدن در اقتصاد

ادامه از صفحه اول

این اتفاق پیامدهای متعدد مثبت و منفی داشت.

جلب توجه سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصاد داخلی به بخش معدن یکی از پیامدهای مثبت کاهش حضور فعالان خارجی است.

در سال‌های اخیر با گسترش تحریم‌ها شاهد بودیم بسیاری از صاحبان بنگاه‌های اقتصادی، سرمایه‌های خود را وارد معادن و فعالیت‌های معدنی کرده و بخش معدنی توانست توجه بسیاری از فعالان و سرمایه‌گذاران داخلی را جلب کند.

همچنین بسیاری از ماشین‌آلات در مقیاس‌های کوچک و مکانیکی برای حفاری، تجهیزات فرآوری و سنگ‌شکن‌ها در این مدت، در داخل کشور تولید شدند و این را می‌توان یک اتفاق روشن تلقی کرد.

اما از سوی دیگر، سرمایه‌های داخلی برای عملیات اکتشافی، بهره‌برداری و فرآوری در حجم گسترده و وسیع کفایت نکردند. همچنین تجهیزات مناسب برای فعالیت در مقیاس‌های بزرگ وجود نداشت و به همین دلیل ظرفیت فعالیت‌های معدنی کاهش یافتند.

از این رو، مهم‌ترین مزیت استفاده از منابع مالی خارجی را باید ایجاد فرصت برای ورود فعالان اقتصاد داخلی به معادن و افزایش توجه آنها به از ظرفیت‌های بیشتر بخش معدن و صنایع معدنی عنوان کرد.

نباید از خاطر برد که تزریق سرمایه چه از طریق بخش خصوصی و چه سرمایه‌گذار خارجی، منجربه توسعه معادن خواهد شد چراکه همواره منابع مالی رکن اساسی را در پیشرفت و ارتقای کیفیت فعالیت‌ها بازی می‌کند.

مهم‌ترین بخش معدن که بیش از سایران نیازمند منابع مالی است، مسئله اکتشافات معدنی است. حفاری‌های اکتشافی را می‌توان یکی از بخش‌های مهم و پرهزینه معدنکاری در راستای ظرفیت پهنه‌های معدنکاری معرفی کرد.

حفاری اکتشافی از جهت آنکه به‌عنوان آخرین حلقه فعالیت شناسایی ذخایر معدنی و دستیابی به پاسخ صحیح برای نتایج سرمایه‌گذاری شناخته می‌شود، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است.

از این‌رو، توجه به آن از وظایف مهم نهادهای دولتی در راستای توسعه فعالیت‌های اکتشافی بخش معدن به شمار می‌رود.

با ایجاد بسترهای مناسب برای ورود و جریان سرمایه‌ها در فعالیت‌های اکتشافی، توسعه این دست اقدامات را در آینده‌ای نزدیک می‌توان پیش‌بینی کرد.

دولت باید اصلاح ساختار تصمیم‌سازی را در پیش بگیرد تا فضای امنی برای سرمایه‌گذاری در بخش معدن فراهم شود.

در روند ترمیم رویکرد، دولت باید نگاه درآمدزایی خود را حذف و در جهت حمایت بخش معدن و صنایع معدنی برنامه‌های راهبردی تدوین کند.

استفاده از ظرفیت‌های بخش خصوصی برای شناسایی موانع و مشکلات موجود و در ادامه دستیابی به راهکارهای مفید و موثر برای رفع گره‌های موجود ازجمله ترمیم رویکردهای دولتی بخش معدن به شمار می‌رود.

در این شرایط می‌توان به توسعه همه‌جانبه و یکپارچه فعالیت‌های معدنی و رونق معدنکاری در کشور امیدوار بود چراکه با فراهم شدن بسترهای مطمئن و مناسب و افزایش جریان مالی در معادن، پیشرفت و ارتقای فعالیت‌ها با سرعت بیشتری پیش خواهند رفت.

طرح‌های دولت برای حمایت از تولید بررسی شد

خونی تازه در رگ‌های صنعت و معدن

عکس: آیدا فریدی

گروه معدن

دولت سیزدهم پس از اینکه یک اقتصاد ویران‌شده را تحویل گرفت، در تلاش است تا با استفاده از روش‌های نوین سرمایه‌گذاری و حمایت از تولید، با به حرکت درآوردن چرخ‌های صنعت و معدن، رشد ۸ درصدی برنامه‌ریزی‌شده سال آینده را محقق کند.

به گزارش ایرنا، اقتصاد ایران در دهه گذشته به‌جای حرکت روبه جلو، عقب‌گرد داشت به‌طوری‌که نهادهای پژوهشی و آماری اذعان دارند که وضعیت اقتصادی کشور به دهه ۸۰ بازگشته است. این موضوع در حالی رخ داده که سیاست‌های دولت قبل نه‌تنها سبب رشد اقتصادی کشور نشد بلکه رشد اقتصاد ایران در دهه ۹۰ در مرز صفر قرار گرفته است. در ۸سال دولت قبل، میزان سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور به‌شدت سقوط کرد نرخ رشد تشکیل سرمایه ثابت در این سال‌ها منفی بود.

دولت سیزدهم که اقتصادی ویران شده را از دولت قبل تحویل گرفت، بدون اینکه دولت قبل را مقصر عنوان کند (که هست) در تلاش است با برنامه‌ریزی و طرح‌های نوآورانه خود چرخ اقتصاد ایران را که یک دهه متوقف شده بود به حرکت درآورد.

دولت برای تحقق رشد ۸ درصدی که برای سال ۱۴۰۱ پیش‌بینی کرده است نه‌تنها فقط به منابع بودجه چشم ندوخته است بلکه با طرح‌های جدید خود قصد دارد نقدینگی را به سمت تولید هدایت کند تا هم رشد اقتصاد و سرمایه‌گذاری در بخش واقعی اقتصاد محقق شود و هم گامی برای کاهش نرخ تورم باشد.

▣ استفاده از روش‌های نوین تأمین مالی

دولت سیزدهم در برنامه اقتصادی خود توجه شایانی به استفاده از روش‌های نوین تأمین مالی و حل مشکلات بنگاه‌های اقتصادی کرده است و قصد دارد با استفاده از روش‌های تأمین مالی بنگاه‌ها و طرح‌های اقتصادی، کشور را در برابر فشارهای خارجی و تحریم‌ها مقاوم کند.

یکی از کار ویژه‌های دولت سیزدهم احیای سرمایه‌گذاری در اقتصاد کشور باهدف بالا بردن تولید ناخالص داخلی، ایجاد رونق تولید و افزایش اشتغال‌زایی است. در طرح جدید دولت که بزرگ‌ترین سرمایه‌گذاری صنعتی تاریخ ایران محسوب می‌شود، قرار است سرمایه‌گذاری ۵۰۰هزار میلیارد تومانی (حدود ۱۹ میلیارد دلاری) برای توسعه صنایع کشور با استفاده از منابع کارخانه‌های سود ده داخلی، اجرایی شود. مرحله نخست این طرح روز یکشنبه (۱۷بهمن) در مراسمی با حضور رئیس‌جمهور برای اجرای طرح‌های توسعه‌ای جدید در حوزه معدن و صنایع معدنی را اجرایی شد. بر این اساس، عملیات اجرایی ۴۸ پروژه بزرگ صنعتی کشور با اعتباری معادل ۱۷ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری با حضور رئیس‌جمهور آغاز شد.

شرکت معدنی و صنعتی گل‌گهر، مجتمع فولاد مبارکه، شرکت ملی صنایع مس ایران، شرکت معدنی و صنعتی چادرملو، شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات و شرکت گروه گسترش نفت و گاز پارسیان به عنوان «گروه پیشرانان پیشرفت ایران» مسئولیت سرمایه‌گذاری در این ۴۸ پروژه بزرگ صنعتی را بر عهده دارند. ۱۱میلیارد دلار صادرات سالانه، تولید ۵۴ میلیون تن محصول معدنی، فلزی و پتروپالایشی، معادل ۲۰ میلیارد دلار درآمد سالانه پس از بهره‌برداری و ایجاد ۲۱ هزار شغل مستقیم و ۶۴ هزار شغل غیرمستقیم ازجمله مزیت‌ها و ظرفیت‌های این پروژه‌های عظیم پس از بهره‌برداری است.

▣ منابع مالی این طرح‌ها از کجا تأمین می‌شود؟

بر اساس این گزارش، منابع مالی این طرح از طریق سود انباشته کارخانه‌های تأمین شود؛ اما چگونه؟

بررسی عملکرد ۳۱۸ شرکت فعال در بازار سهام که سال مالی آنها پایان اسفندماه ۱۳۹۹ است، نشان می‌دهد این شرکت‌ها بیش از ۲۰۶هزار و ۱۷۶ میلیارد تومان سود خالص به‌دست آورده‌اند که ۴۳ درصد از سود خالص کسب‌شده به ۱۰شرکت برتر تعلق دارد به‌طوری‌که ۸۹ هزار میلیارد تومان از سود خالص محقق شده در سال ۹۹ در اختیار ۱۰ بنگاه اقتصادی فعال در بورس و فرابورس بوده است.

در این میان بالاترین میزان سود به فولاد مبارکه اختصاص داشت. به‌طوری‌که این شرکت توانست سال گذشته را با کسب سود خالص بیش از ۳۲ هزار و ۸۴۶ میلیارد تومانی به پایان رساند اما در مجمع عمومی سالیانه خود فقط ۳۰ درصد سود قابل‌تقسیم از سود خالص ۱، ۳۰۶ ریال برای هم سهم را بین سهامداران توزیع کرد و مابقی آن به‌عنوان سود انباشته در حساب‌های بانکی شرکت ماند.

به سودی که به سهامداران پرداخت نمی‌شود و در شرکت باقی می‌ماند، سود انباشته گفته می‌شود. سود انباشته هرسال با سود انباشته سال‌های قبلی جمع می‌شود و برای سرمایه‌گذاری مجدد در شرکت نگهداری می‌شود.

این موضوع در بیشتر شرکت‌های بازار سهام وجود دارد؛ مدیران این شرکت‌ها در مجامع سالیانه همه سود شرکت را بین سهامداران تقسیم نمی‌کنند و بخش اعظمی از این سود در حسابی با عنوان سود انباشته ذخیره می‌شود.

سود انباشته یکی از روش‌هایی است که به یک شرکت سرمایه‌گذاری کمک می‌کند تا بتواند به نحو مناسبی طرح‌ها و اهداف خود را پیش ببرد.

سود انباشته برای رفع نیازهای مختلف شرکت مانند خرید وسایل ضروری، خرید مواد اولیه موردنیاز، خرید ماشین‌آلات موردنیاز، توسعه شرکت و... به‌کار گرفته می‌شود، اما شرکت‌های بورسی ایران این سود را در بانک‌ها نگهداری یا با آن اقدام به خریدوفروش سهام شرکت‌های دیگر می‌کنند و سود حاصل از این راه نیز سود غیرعملیاتی محسوب می‌شود.

▣ الزام شرکت‌ها به سرمایه‌گذاری

متأسفانه شرکت‌های بورسی کشور ما غالباً سودهای انباشته را که بیش از حدود ۵۰۰هزار میلیارد تومان برآورد می‌شود را در بانک‌ها سپرده‌گذاری می‌کنند که از نظر اقتصادی به‌صرف نیست، زیرا این پول در بانک‌ها راکد می‌ماند اما در شرکت‌ها در دنیا از سود انباشته خود در راستای توسعه شرکت و یا سرمایه‌گذاری‌های مولد دیگر استفاده می‌کنند، یعنی با آن پروژه جدید را رقم می‌زنند.

بررسی‌ها نشان می‌دهد که سود عملیاتی شرکت‌ها (تولید و فروش محصول) چند برابر سود غیرعملیاتی آنها است. شرکت‌ها با به گردش درآوردن این منابع عظیم می‌توانند عایدی زیادی نصیب سهامدار خود کنند.

حال دولت سیزدهم قصد دارد در راستای هدایت نقدینگی به سمت تولید از طریق این شرکت‌ها و سودهای انباشته و منابع آن‌ها، سرمایه‌گذاری کلانی در دوران تحریم رقم بزند، پول‌هایی که در بانک‌ها مانده که به زیان سهامداران است زیرا سود بانکی همیشه کمتر از نرخ رشد تورم است اما اگر این منابع به سمت تولید برود سود آن را اقتصاد کشور و سهامداران خواهند برد که اثرات این اقدام مهم، در سال‌های آینده در اقتصاد ایران نمایان‌تر می‌شود.

نایب رئیس انجمن نوردکاران فولادی:

عدالت در قیمت‌گذاری وجود ندارد

نایب‌رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران با اشاره به جلسه اخیر انجمن با معاونان وزارت صمت درباره شیوه قیمت‌گذاری محصولات زنجیره فولاد، گفت: شرکت‌های دولتی و بزرگ اطلاعاتی در جهت سود و منافع خود به وزارتخانه ارائه می‌دهند و این اطلاعات بی‌طرفانه به وزارتخانه نمی‌رسد.

علی‌محمد ابویی در گفت‌وگو با فولادبان افزود: مقرر بود جلسه اخیر با حضور وزیر صمت در مورد تظلم‌خواهی و عدم رعایت عدالت بین صنایع، نحوه قیمت‌گذاری محصول نهایی و محصولات میانی زنجیره فولاد برگزار شود چراکه اختلاف نرخ بین این دو حلقه زنجیره در مقطعی از بهمن ماه به صفر رسیده بود در حالی که ادعای برخی از تولیدکنندگان این است که نرخ شمش و میلگرد درحال‌حاضر براساس اختلاف قیمت‌ها در بازارهای جهانی، فاصله حدود ۱۴درصدی با یکدیگر دارند. وی با اشاره به اینکه صنایع میانی زنجیره از یارانه‌های بیشتری برخوردار هستند، گفت: یکی از قول‌هایی که وزیر صنعت، معدن و تجارت در مجلس داده بود، کاهش قیمت‌ها و کاهش اثر دلار در محاسبه نرخ محصولات فولادی بود، اما زمانی که نرخ مواد اولیه صنایع پایین‌دستی ۹۵درصد قیمت‌های جهانی در نظر گرفته می‌شود یعنی دلار در قیمت‌ها اثر گذاشته است.

نایب رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران تصریح کرد: تمامی تولیدکنندگان محصولات پایین‌دستی ازجمله لوله و پروفیل و حتی تولیدکنندگان شمش القایی به این مسئله معترض هستند که مواد اولیه خود را با نرخ بالایی تهیه می‌کنند و جایی که محل طلاقی زنجیره با مردم است، دولت به تولیدکنندگان فشار وارد کرده است تا قیمت‌هایشان را کاهش دهند و به نوعی زور به تولیدکنندگان پایین‌دستی می‌رسد.

ابویی درباره اعتراضات مطرح شده در جلسه نوردکاران با وزارت صمت گفت: اعتراضاتی که در جلسه با وزارت صمت مطرح می‌شد، نشان می‌داد که گزارش‌های ارائه شده به وزارتخانه، گزارش‌های صحیحی نیستند بنابراین، مسائل زیادی از جمله وضعیت ورق، حراج باز در بورس کالا، مولیبدن، تأمین مواد اولیه، عدالت در توزیع و مشکلات قیمت‌گذاری و همچنین، کم بودن عرضه مواد اولیه ازجمله شمش در این جلسه مطرح شد.

وی اضافه کرد: پیش از این، ادعا می‌شد که با عرضه تلفیقی ورق در بورس کالا، مشکل نرخ ورق حل شده است، اما در این جلسه مشخص شد که برخی از صنایع پایین‌دستی محصولات خود را با ۲ هزار تومان ضرر در بازار می‌فروشند و اگر قیمت‌های جهانی در بازار کاهش پیدا نمی‌کرد، دولت توفیقی در قیمت‌ها پیدا نمی‌کرد.

نایب‌رئیس انجمن نوردکاران فولادی ایران تأکید کرد: در این جلسه مقرر شد جمع‌بندی این موضوع انجام شود و در یک جلسه با حضور وزیر صنعت ادامه پیدا کند و اگر نتیجه‌ای حاصل شد، به تولیدکنندگان ابلاغ شود، اما نکته مهم این است که شرکت‌های دولتی و بزرگ گزارش‌هایی به نفع خود به وزارتخانه می‌دهند و باید اطلاعات صحیح به وزارتخانه ابلاغ شود و جای امید است با اطلاعاتی که در این جلسه به معاونان وزارتخانه رسید، اصلاحاتی در این خصوص اعمال شود.

بومی‌سازی بیش از صدهزار قطعه مورد نیاز در فولاد مبارکه

معاون سرمایه‌های انسانی و سازمان‌دهی شرکت فولاد مبارکه با اشاره به سهم یک درصدی این شرکت در تولید ناخالص داخلی و ۵ درصدی آن در تولید ناخالص بخش صنعت کشور بر نقش بی‌بدیل فولاد مبارکه در اقتصاد ایران تاکید کرد.

به گزارش ایراسین، مهدی کفایت دریک برنامه تلویزیونی با بیان اینکه فولاد مبارکه امروزه به عنوان علمدار صنعت تولید فولاد کشور شمرده می‌شود، اظهار کرد: این شرکت بالغ بر ۳۵ درصد تولید فولاد کشور را در اختیار دارد و از این حیث بزرگ‌ترین فولادساز ایران است البته می‌خواهد در همه زمینه‌ها علمدار باشد.

وی افزود: شرکت فولاد مبارکه در حوزه سرمایه‌های انسانی، مقام اول صنعت کشور را در اختیار دارد و همه شرکت‌های فولادی که در ایران راه‌اندازی می‌شود، به نوعی به دلیل تجربه‌ای است که در این شرکت وجود دارد. به علاوه در حوزه بنگاه‌داری اقتصادی شرکت فولاد مبارکه یک درصد تولید ناخالص داخلی کشور و ۵ درصد تولید ناخالص بخش صنعت را در اختیار دارد و در توسعه خود و کشور الگو است. این شرکت همچنین در حوزه مسئولیت اجتماعی نیز می‌تواند به عنوان یک بنگاه حرف اول را در کشور بزند.

معاون سرمایه‌های انسانی و سازمان‌دهی شرکت فولاد مبارکه با بیان اینکه برای نزدیک به ۳۵۰ هزار نفر به صورت مستقیم شغل ایجاد کردیم، گفت: حدود ۴ هزار کارخانه به واسطه فولاد مبارکه مشغول به فعالیت هستند. یعنی حیات آنها به فعالیت فولاد مبارکه بستگی دارد بنابراین با ضرب این تعداد در تعداد کارگران ۴ هزار کارخانه یاد شده، نقش بسزای این شرکت در اشتغال‌زایی کشور را درمی‌یابیم.

کفایت افزود: پیش از انقلاب اسلامی ایران شرکت ذوب‌آهن در کشور وجود داشت که فولادهای ساختمانی نظیر تیرآهن، میلگرد و نبشی را تولید می‌کرد اما تولید ورق در ایران وجود نداشت. ازآنجایی‌که ورق‌های فولادی در تولید محصولات گوناگونی نظیر یخچال و اتومبیل، لوله‌ها، مخازن و... کاربرد دارد، اگر پیش از انقلاب تحریم می‌شدیم باید به صورت کامل جلو شرق و غرب تعظیم می‌کردیم اما الان با این تولیدات خود می‌توانیم سر خود را بلند کنیم. وی با اشاره به بومی‌سازی بیش از ۱۰۰ هزار قطعه از ۱۵۰ هزار قطعه مورد نیاز در فولاد مبارکه اظهار کرد: فولاد مبارکه شرکتی به وسعت ایران است، در جای‌جای آن قدم گذاشته، سرمایه‌گذاری کرده و درحال فعالیت است. این شرکت نقش بسزایی در توسعه صنایع پایین‌دستی و خودکفایی کشور دارد. بیش از ۱۰۰ هزار قطعه بومی‌سازی شده موردنیاز این شرکت توسط کارخانه‌های پایین‌دستی آن تولید می‌شود بنابراین چرخ کشور به راحتی می‌چرخد. بومی‌سازی‌های فولاد مبارکه تاکنون بالغبر ۲۸۰میلیون دلار صرفه‌جویی ارزی برای کشور به دنبال داشته است. معاون سرمایه‌های انسانی و سازمان‌دهی شرکت فولاد مبارکه با اشاره به شعار «توسعه کمی، کیفی و متوازن» فولاد مبارکه، تصریح کرد: اگرچه اقدامات مختلفی در طول انقلاب انجام شده اما برای آینده به کاری که تاکنون انجام دادیم، راضی نیستیم و در تلاشیم تا برای آینده کشور سرمایه‌گذاری کنیم. کفایت افزود: با اینکه ما اکنون حدود ۱۰ میلیون تن ورق فولادی تولید می‌کنیم اما هنوز ورق‌هایی وجود دارد که به عنوان ورق‌های خاص و کیفی محسوب شناخته می‌شوند و باید برای تولید این نوع کلاف ورق گرم کیفی سرمایه‌گذاری کنیم. در همین راستا یکی از پروژه‌های ۴۰ هزار میلیارد تومانی فولاد مبارکه در کشور مربوط به احداث واحد نورد گرم۲ این شرکت است. به علاوه احداث واحد نیروگاهی شرکت فولاد مبارکه به ظرفیت حدود ۱۰۰۰ مگاوات طی ۲ سال آینده، احداث واحد تولید آهن اسفنجی در هرمزگان، احداث خطوط اسید شویی و نورد سرد در شرکت فولاد امیرکبیر کاشان است و مشارکت ۵۱ درصدی در طرح احداث واحد تولید آهن اسفنجی در چابهار و منطقه جنوب و همچنین خرید و تأمین کشنده‌های لوکوموتیو به‌عنوان یک زیرساخت برای حمل مواد و محصولات معدنی از دیگر پروژه‌های شرکت فولاد مبارکه هستند. فارغ از موارد فوق تأمین مالی تکمیل و بهره‌برداری تجهیزات فاضلاب شهرهای مجاور مبارکه نیز در دستور کار این شرکت قرار دارد. سرمایه‌گذاری ۴۰ هزار میلیارد تومانی شرکت فولاد مبارکه تقریباً برای ۱۲ هزار نفر اشتغال‌زایی به دنبال خواهد داشت. وی ادامه داد: ما برای فعالیت نیاز به مواد اولیه، انرژی و قطعات مختلف داریم بنابراین باید در این حوزه خودکفا باشیم. در همین راستا برای تأمین برق نیاز خود به نیروگاه برقی نیاز داریم که باید حدود یک دهه قبل نسبت به تأسیس آن اقدام می‌کردیم اما به دلایل مختلف امکان‌پذیر نشد.

رئیس گروه اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری:

نمره صنعت فولاد ایران ۲۰ است

رئیس گروه اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری گفت: خوشبختانه چند روز پیش برای مازاد سود شرکت‌های بزرگ فولادی برای توسعه این صنعت در کشور برنامه‌ریزی شد. اگر به گذشته نگاه کنیم باید بگوییم نمره صنعت فولاد ایران ۲۰ است، اما اگر به آینده نگاه کنیم باید بگوییم که هنوز راه دشواری پیش رو داریم.

به گزارش ایراسین، علی آقامحمدی در آیین افتتاحیه جشنواره و نمایشگاه ملی فولاد ایران با بیان اینکه دوران سختی بر ما گذشته است، اظهار کرد: امیدواریم بتوانیم در دوره جدید تحولات اساسی را که مد نظر همه ما بوده به ثمر برسانیم. وقوع انقلاب اسلامی نشان داد مسئله استقلال مفهوم گمشده‌ای بود که به فراموشی سپرده شده بود. جهان بین دو قدرت تقسیم شده و اجبار در عضویت یکی از اردوگاه‌ها بود.

وی افزود: به دلیل اینکه انقلاب ایران این مسئله را به هم زد، تنبیه بزرگی شامل ملت ایران شد که در طول تاریخ در مورد کشورها از جهت ابعاد و مدت زمان بی‌نظیر است یعنی ۴۳ سال به صورت مداوم بر این کشور از همه ابعاد شامل نظامی و... حمله شد. در واقع بعد از جنگ ویتنام طولانی‌ترین جنگ در جهان را بر ایران تحمیل کردند. رئیس گروه اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری گفت: پس از اینکه از این اقدامات خود نتیجه نگرفتند، تحریم‌ها را گسترده کردند و راه تکنولوژی را بر کشور بستند. قانون داماتو را تصویب کردند که در نفت سرمایه‌گذاری نشود و حجم تحریم‌ها را تا الکترود گرافیتی فولاد هم افزایش دادند در واقع از هیچ کار ممکنی فروگذار نکردند.

رئیس گروه اقتصادی دفتر مقام معظم رهبری گفت: خوشبختانه چند روز پیش مازاد سود شرکت‌های بزرگ فولادی برای توسعه این صنعت در کشور برنامه‌ریزی شد. با اینکه ما در مورد الکترودها موقعیت خوبی نداریم اما اگر به گذشته نگاه کنیم باید بگوییم نمره صنعت فولاد ایران ۲۰ است، اما اگر به آینده نگاه کنیم باید بگوییم که هنوز راه دشواری پیش رو داریم.

آقا محمدی خاطرنشان کرد: شرکت‌ها نباید به صورت جزیره‌ای عمل کنند بلکه همه شرکت‌ها باهم و همچنین پرسنل درون شرکت باهم به شکلی واحد همکاری کنند تا حرکت ما به سمت حضور منطقه‌ای پررنگ باشد.

راهکار رفع چالش‌هایی اکتشافی از نگاه فعالان معدنی

گره‌گشایی از اکتشاف با تشکیل کنسرسیوم

ملیکا انصاری

عکس: آیدا فریدی

محدود بودن اکتشافات و وجود موانع برای توسعه فعالیت‌های این بخش، از مهم‌ترین نقایصی است که فعالان معدنی را به گلایه وا داشته است. معدنکاران و کارشناسان بخش معدن معتقدند اکتشافات ذخایر معدنی در کشور به میزان مطلوبی نبوده و مدت‌هاست فعالیت اکتشافی گسترده‌ای برای شناسایی منابع معدنی جدید صورت نگرفته است. فعالان معدنی این موضوع را دلیل اصلی بی‌بهره بودن از ذخایر موجود در سطوح عمیق زمین توصیف کرده‌اند. نبود منابع مالی مناسب برای انجام فعالیت‌های پرهزینه اکتشافی، نقایص تجهیزاتی و فناوری مرتبط با این موضوع و همچنین برخی مقررات و محدودیت‌ها برای در اختیار قرار دادن پهنه‌های معدنی به فعالان برای انجام اکتشافات از مهم‌ترین مشکلات و موانع این موضوع به شمار می‌رود. تشکیل کنسرسیوم معدنی متشکل از چند شرکت بزرگ فعال در این عرصه به منظور فعالیت‌های اکتشافی، راهکار مهمی است که از سوی فعالان معدنی مطرح شده و در حال پیگیری است. در زمینه تاثیری که این کنسرسیوم‌های معدنی می‌توانند بر توسعه فعالیت‌های اکتشافی بخش معدن داشته باشند، «روزگارمعدن» با کارشناسان و فعالان معدنی به گفت‌وگو پرداخته است.

> انجام فعالیت‌های گسترده اکتشافی توسط کنسرسیوم‌های معدنی، نباید سبب شکل‌گیری انحصار اکتشافات شود. با ایجاد انحصار، تنها شرکت‌های بزرگ حاضر در این کنسرسیوم توانایی انجام فعالیت‌های اکتشافی را داشته و دیگر شرکت‌های کوچک و فعالان خصوصی از فعالیت در این عرصه باز خواهند ماند

جلوگیری از انحصار

عبدالنبی مکابر، عضو هیات‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، جواهر، نقره و سنگ‌های قیمتی ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» کاهش موانع و افزایش توانایی برای رفع مشکلات اکتشافات بخش معدن را از مهم‌ترین مزایای تشکیل کنسرسیوم معدنی دانست و گفت: هم‌افزایی و تجمیع توانایی شرکت‌های بزرگ معدنی و سابقه‌دار در فعالیت‌های بخش معدن به منظور توسعه اقداماتی از قبیل اکتشافات، می‌تواند نکته‌ای مناسب و دارای مزایای متعدد باشد. تجمیع امکانات از قبلی تجهیزات فنی و فناوری و منابع مالی، منجر به افزایش توانایی رفع مشکلات و کاهش دست‌اندازهای فعالیت‌های معدنی خواهد شد؛ بنابراین تشکیل چنین کنسرسیومی را می‌توان گامی رو به جلو برای توسعه بخش معدن تلقی کرد. پس از تشکیل این کنسرسیوم معدنی باید از شرایط و امکانات تجمیع شده برای تحقق اهداف و حرکت در مسیرهای معین استفاده کرد. این فعال معدنی ادامه داد: همزمان با پیشبرد اهداف و تاکید بر تمامی مزیت‌هایی که هم‌افزایی توانایی‌های مالی و تجهیزاتی شرکت‌های بزرگ معدنی به منظور تشکیل کنسرسیوم اکتشافات می‌تواند به همراه داشته باشد، باید به مسئله جلوگیری از انحصار توجه ویژه داشت. انجام فعالیت‌های گسترده و یکپارچه اکتشافی توسط کنسرسیوم مورد نظر، نباید سبب شکل‌گیری انحصار اکتشافات شود. با ایجاد انحصار، تنها شرکت‌های بزرگ حاضر در این کنسرسیوم توانایی انجام فعالیت‌های اکتشافی را داشته و دیگر شرکت‌های کوچک و فعالان خصوصی از فعالیت در این عرصه باز خواهند ماند. در این شرایط جریانات فعالان رده‌های پایین‌تر محدود شده و نتایج دلخواه برای توسعه یکپارچه بخش معدن حاصل نخواهند شد.

حذف فضای رقابتی

مکابر در ادامه صحبت‌های خود جلوگیری از انحصار فعالیت‌های اکتشافی را ضروری عنوان کرد. او معتقد است در تدوین برنامه‌های عملیاتی کنسرسیوم‌های معدنی باید به این نکته توجه ویژه داشت. مکابر تصریح کرد: بی‌توجهی به رانت‌آفرینی فعالیت کنسرسیوم‌های معدنی می‌تواند منجر به ایجاد زیان‌هایی برای دیگر فعالان معدنی شود. از این رو، باید لوازم و چارچوب مناسبی در نظر گرفته شود تا افزایش فعالیت‌های اکتشافی کنسرسیوم‌های معدنی، موجب رانت و انحصار برای عده‌ای خاص نشود. زمانی که عده‌ای مشخص توانایی ورود یا انجام به فعالیتی را داشته باشند، به تبع انحصار ایجاد خواهد شد. هرچند این محدودیت همیشه بد نیست و در برخی مواقع موثر و محرک است اما در این زمینه می‌تواند برای بخش معدن مشکلات مختلفی را ایجاد کند چراکه در این شرایط توانایی انجام فعالیت‌های اکتشافی تنها برای عده محدودی بوده و باقی فعالان به‌ویژه شرکت‌ها و افراد تازه‌کار، اجازه ورود به بخش‌های این‌چنینی را نخواهند داشت.

این عضو هیات‌مدیره اتحادیه تولیدکنندگان و صادرکنندگان طلا، جواهر، نقره و سنگ‌های قیمتی خاطرنشان کرد: به این صورت فضای رقابتی و همچنین امکان اشتغالزایی از بین خواهد رفت و فعالان معدنی بسیاری پشت درهای بسته فعالیت‌های توسعه‌ای بخش معدن خواهند ماند.

از این‌رو، انتظار می‌رود ساز کارهای مناسبی برای جلوگیری از رانت و انحصار فعالیت‌های مهم معدنی برای تعداد محدودی در نظر گرفته شود.

راهکار برای فعالیت عادلانه

مکابر به وجود راهکارهای متعددی برای جلوگیری از ایجاد رانت فعالیت‌های معدنی تاکید کرد و گفت: چارچوب‌ها و ساز کارهای مختلفی برای جلوگیری از انحصار وجود دارد و مهم‌ترین مطلوب انجام دهند. پس از آن می‌توان راهکارهای رفع موانع را تبیین و تحلیل کرد. یکی از مشکلات مهم فعالیت‌های اکتشافی، نبود سرمایه مناسب است. اکتشافات معدنی فعالیتی پرهزینه و با ریسک بالا است و به‌طور معمول منابع مالی مورد نیاز این بخش، به سختی تامین می‌شود. یکی از مزایای تشکیل کنسرسیوم معدنی در زمینه اکتشافات را می‌توان تجمیع منابع مالی چند شرکت بزرگ و انجام فعالیت‌های اکتشافی با سرمایه و بودجه مناسب عنوان کرد. این فعال معدنی ادامه داد: یکی از مهم‌ترین مولفه‌هایی که باعث افزایش ورود سرمایه‌گذاران به مباحث اکتشافی می‌شود، امنیت در سرمایه‌گذاری است. این بستر تنها از سوی دولت شکل گرفته و رویکرد دولت نسبت به بخش معدن می‌تواند این امنیت را از بین ببرد یا فضایی مطمئن برای سرمایه‌گذاران فراهم کند.

آن درجه‌بندی شرکت‌ها و فعالیت‌ها است. در ابتدا باید بررسی کرد چه میزان از عرصه‌های اکتشافی قرار است در اختیار کنسرسیوم‌های معدنی قرار گیرند. سپس پهنه‌ها را براساس درجه‌بندی‌های از پیش تعیین شده، به فعالان معدنی اختصاص دهیم. برای مثال، شرکت‌ها براساس مولفه‌های مختلفی طبقه‌بندی شده و برای پهنه‌های معدنی نیز این اتفاق صورت گیرد. سپس هر شرکت مجاز به فعالیت در پهنه‌ها مناسب سطح خود باشد. در این صورت حدود فعالیت هر شرکت مشخص بوده و فعالان هر سطح نمی‌توانند به عرصه‌ها و فعالیت‌های اکتشافی سطوح دیگر ورود کنند. بدین ترتیب پهنه‌های اکتشافی تنها در دست افراد محدودی نخواهند بود و از انحصار و رانت در این بخش جلوگیری خواهد شد. این فعال معدنی ادامه داد: اگر این اعتبارسنجی فعالان معدنی به همراه درجه‌بندی و تقسیم‌بندی پهنه‌ها برای انجام فعالیت‌های اکتشافی صورت گیرد، می‌توان جلوی زیان تشکیل کنسرسیوم‌های معدنی را گرفت. در غیر این صورت انحصار نتیجه قابل پیش‌بینی آن خواهد بود.

دلایل عقب‌ماندگی اکتشافات معدنی

سجاد غرقی، رئیس و نایب‌رئیس کمیسیون معادن اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» شناسایی مشکلات اکتشافی را قدم نخست تدوین راهکارهای رفع موانع عنوان و تصریح کرد: موانع و دلایل بسیاری منجر به عقب‌ماندگی بخش معدن در عرصه اکتشافات شده و بررسی و شناسایی آنها قدم نخست مانع‌زدایی در این بخش است. باید ابتدا بررسی کرد چه مشکلاتی سبب شده فعالان معدنی نتوانند اکتشافات ذخایر معدنی را به نحوی به بخش‌های درستی از معدنکاری ورود کرده و آن را می‌توان سرآغاز توسعه بخش معدن دانست.

معدن تنها پیش‌نیاز صنایع نیست

نایب‌رئیس کمیسیون معادن اتاق بازرگانی ایران در ادامه صحبت‌های خود اکتشافات معدنی را بیش از سایران نیازمند ثبات دانست. او معتقد است رفع تزلزل از ریسک فعالیت‌های اکتشافی می‌کاهد. غرقی درباره این موضوع توضیح داد: اکتشافات معدنی غیر از ویژگی‌های گفته شده، دیربازده و بلندمدت نیز است. به عبارتی، سال‌ها طول می‌کشد تا فعالیت‌های اکتشافی انجام شده و ثمره آن را ببینیم. از این رو، به امنیت بیشتری نیاز دارد. سرمایه‌گذاران باید از تصمیمات خود مطمئن باشند و بتوانند تا حدودی ریسک‌های ساختاری فعالیت‌های خود را تخمین بزنند. این رویه باعث جذب سرمایه‌ها به مباحث اکتشافی بخش معدن خواهد شد. اما امروزه به معادن یک حلقه مستقل ارزش‌آفرین نگاه نشده و تنها ارزش آن در نگاه‌های دولتی، به‌عنوان یک پیش‌نیاز برای حلقه‌های پایین‌دست و تامین‌کننده مواد اولیه صنایع است. این فعال معدنی افزود: این رویکرد عامل اصلی تدوین شدن قوانینی از جمله افزایش عوارض صادراتی و حقوق دولتی به صورت تصاعدی شده و فعالان معدنی را با انبوهی از مشکلات و موانع مواجه کرده است. طبیعی است در چنین شرایطی از تمایل سرمایه‌گذاران مختلف اقتصادی برای ورود به فعالیت‌ها بخش معدن کاسته شده و تامین مالی معادن به‌سختی صورت خواهد گرفت. این در حالی است که اگر دولت نگاه و رویکرد خود به بخش معدن را اصلاح کرده و با کاهش موانع زمینه باثباتی را برای فعالیت معدنی فراهم کند، توجه سرمایه‌گذاران به معادن جلب خواهد شد.

مهم نتیجه است

غرقی همچنین در پاسخ به این نگاه که ممکن است تشکیل کنسرسیوم اکتشافات معدنی موجب شکل‌گیری انحصار و رانت شود، گفت: نکته اساسی آن است که فعالیت‌های اکتشافی منجر به کشف ذخایر و کانسارهای اقتصادی شوند. درحال‌حاضر نتایج فعالیت‌ها و اقدامات بیش از متولی اجرای آنها اهمیت دارد. از این رو، اگر اقدامات کنسرسیوم‌های معدنی تشکیل شده به توسعه بخش معدن و شناسایی ذخایر مهم معدنی ختم شوند، مهم نیست که چه بخش یا نهادی آن را انجام داده است. امروزه نتیجه طرح‌ها و تلاش‌ها در اولویت قرار داشته و شرایطی که درحال‌حاضر وجود دارد، توسعه فعالیت‌های اکتشافی هدف اصلی طرح‌های عنوان شده است؛ بنابراین از نظر من تفاوتی ندارد که چه بخشی به اکتشافات بپردازد و متولی اجرا در جایگاه ثانویه قرار دارد. باید دید این فعالیت‌ها منجر به کشف ذخایر جدید و وارد کردن آن منابع به مدار تولید خواهد شد یا خیر.

سخن پایانی

بنا بر نظر فعالان معدنی، بسیاری از مشکلات بخش معدن می‌تواند با اصلاح رویکرد و حمایت دولت رفع شوند چراکه اغلب آنها موانع ایجاد شده توسط نهادهای دولتی بوده و از رویکرد نامناسب آنها به بخش معدن منشأ می‌گیرند. عقب‌ماندگی در مباحث اکتشافی نیز از این دست مشکلات بوده و با استقبال دولت از طرح‌های توسعه‌ای مناسب و حمایت از آنها می‌توان نسبت به رفع این مشکل امیدوار بود. اما باید به این نکته تاکید کرد اجرای طرح‌های غیرکارشناسی بدون در نظر گرفتن ابعاد و جزئیات آن می‌تواند شرایط را از حالت فعلی وخیم‌تر کند.

امضای تفاهمنامه سازمان زمین‌شناسی و منطقه آزاد قشم

در دهه فجر تفاهمنامه سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور و منطقه آزاد قشم جهت توسعه همکاری‌های دوجانبه در حوزه تولید اطلاعات پایه زمین‌شناسی و اکتشافی منعقد شد.

به گزارش روابط‌عمومی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، در مراسم امضای این تفاهمنامه که در منطقه آزاد قشم و با حضور روسای دوسازمان و مدیران مرتبط برگزار شد، دوطرف در خصوص نقش مهم این همکاری‌ها در مسائل مربوط به منطقه آزاد قشم تاکید کردند.

بر همین اساس، افشار فتح‌اللهی، مدیرعامل منطقه آزاد قشم در جلسه امضای این تفاهمنامه گفت: جزیره قشم به دلیل موقعیت جغرافیایی و ظرفیت‌های بزرگ خدادادی و با ۱۵۰۰ کیلومتر مربع مساحت که به اندازه مساحت ۲۰ کشور بزرگ‌ترین جزیره مستقل دنیاست، شرایط و ویژگی‌های خود را دارد.

وی افزود: جامعه محلی خونگرم و متعصب به خلیج‌فارس نیز یک ظرفیت بالقوه خدادای است و تردد کشتی‌ها، بندرها نفت و گاز نیز از ظرفیت‌های اقتصادی نیز در این جزیره است.

فتح اللهی با بیان اینکه ۳۰ سال است جزیره قشم به منطقه آزاد تبدیل شده، تصریح کرد: تلاش شده زیرساخت‌های زیادی مانند راه، برق، بندرگاه‌ها و اسکله‌ها زمینه لازم را برای توسعه آتی فراهم کند. به گفته مدیرعامل منطقه آزاد قشم، امروز می‌گوییم در قشم در آستانه پیشرفت و جهشی بزرگ هستیم و این توسعه باید برمبنای اصول علمی باشد نه اینکه توسعه به صورت کاریکاتوری انجام شود. فتح‌اللهی تصریح کرد: قرار نیست توسعه‌ای به وجود بیاید که منابع طبیعی و محیط‌زیست و فرهنگ مردم را تهدید کند که بر همین اساس یکی از دلایل این تفاهمنامه با سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، مبنای فعالیت‌های توسعه‌ای براساس روش‌های علمی درست و مدون است. وی با تاکید براینکه الویت صلی این تفاهمنامه حول محور شناسایی آب‌های زیرزمینی است، گفت: در نظر داریم مشکل آب را در قشم برطرف کرده و مشکلات محیط‌زیستی هم ایجاد نکند. این مقام مسئول با بیان اینکه اولوییت بعدی نیز حفظ محیط‌زیست است و می‌خواهیم تمام احکام محیط‌زیستی کشور، در این جزیره هم انجام شود، افزود: البته مطالعات قبلی در قشم انجام شده و طرح توسعه قشم مطالعه شده، اما درتکمیل این مطالعات می‌خواهیم سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در جزیره قشم با ایجاد دفتری به صورت دائمی حضور پیدا کند.

در ادامه این جلسه، معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت و رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور در خصوص وظایف سازمان متبوعش گفت: وظیفه اصلی سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور، تولید اطلاعات پایه در کشور در قالب نقشه زمین‌شناسی است. به گفته علیرضا شهیدی، در تاریخ ۶۲ ساله این سازمان بالغ بر ۱۰۰ موضوع نقشه تولید شده و اطلاعات ما نقش مهمی در پروژه‌های عمرانی کشور دارد و هیچ پروژه‌ای نیست که از اطلاعات سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور بی‌نیاز باشد. وی درخصوص فعالیت‌های این سازمان در جزیره قشم گفت: در این جزیره فعالیت‌های انجام شده اما منسجم نبوده که بر همین اساس این سازمان آمادگی دارد تا از طریق پایگاه ملی داده‌های علوم زمین و بانک اطلاعات GIS محور، فرآیندهای اطلاعاتی قشم را به صورت یکپارچه جمع‌آوری کرده تا سرمایه‌گذاران بتوانند اطلاعات کاملی را داشته باشند.

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور تصریح کرد: این سازمان نه تنها در زمینه اکتشاف معدن بلکه در مواردی چون آب نیز وظیفه اکتشافی دارد و با توجه به خشکسالی‌های اخیر ما متولی اکتشاف آب‌های کارستی در کشور هستیم.

معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت با بیان اینکه مصرف سالانه آب در کشور ۱۰۰ میلیارد مکعب و ظرفیت کشور در آب‌های کارست ۱۲ میلیارد مکعب در سال است، گفت: ما شاهد فرار آب کشور از مرزهای غربی، شرق، شمال شرق و جنوب هستیم و بسیاری از آب‌ها از سمت ایران به عمان می‌رود. شهیدی با اشاره به اینکه برگه‌های یکصدهزارم زمین‌شناسی قشم موجود است، گفت: برای کارهای دقیق‌تر باید نقشه‌های یک‌پنجاه‌هزارم آن تهیه شود که سازمان می‌تواند سریع‌تر آغاز کند و مقدمه‌ای برای کارهای آتی شود. وی با تاکید بر اینکه ۴۳ مخاطره طبیعی دنیا ۳۴ آن در ایران است، افزود: وظیفه شناسایی این مخاطرات برعهده سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور است که بر همین اساس در زمینه زیست‌محیطی نیز کارهای خوبی کردیم.

معاون وزیر صمت خاطرنشان کرد: اخیرا موفق شدیم کرسی علوم زمین یونسکو در مخاطرات ساحلی بگیریم که افتاحیه آن در اسفندماه در منطقه ساحلی قشم آغاز به کار می‌کند.

به گفته وی، در مطالعات ژئوفیزیک دریا نیز مطالعات خوبی انجام داده‌ایم و بررسی گسل‌های بستر دریا را در سراسر جزیره می‌توانیم انجام دهیم زیرا برای توسعه ساحلی و احداث پل خلیج‌فارس، نیازمند اطلاعات خشکی و دریا هستیم و می‌توانیم مخاطرات دریا را هم مشخص کنیم.

رئیس سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات معدنی کشور با بیان این‌که در بحث ژئوپارک در گذشته کارهای خوبی انجام شده، افزود: یکی از خروجی‌های این سازمان مطالعات ژئوپارک است و همچنان می‌توانیم در زمینه‌های مختلف همراه همکاران‌مان در ژئوپارک باشیم. شهیدی تاکید کرد: شما سازمان زمین‌شناسی و اکتشافات‌معدنی کشور را از همراهان جزیره قشم بدانید که برای آبادانی و حفظ محیط‌زیست این جزیره زیبا دریغ نمی‌کند.

روی خط خبر

مجری راه‌اندازی دپارتمان معدنی نهبندان مشخص شد

نماینده مردم نهبندان و سربیشه در مجلس شورای اسلامی گفت: شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به عنوان مجری کمک به راه‌اندازی دپارتمان تخصصی معدن نهبندان مشخص شد.

به گزارش فارس، مصطفی نخعی اظهارکرد: رئیس سازمان فنی‌وحرفه‌ای در سفر به نهبندان با احداث دپارتمان ملی معدن در این شهرستان موافقت کرد که پروژه در حال اجرا بوده و این می‌تواند زیربنای بسیار مهمی در توسعه معدنی منطقه باشد.

وی با بیان اینکه پیگیری‌های مستمر و برگزاری جلسات متعدد با سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران (ایمیدرو) نتیجه داد، افزود: شرکت تهیه و تولید مواد معدنی ایران به عنوان مجری کمک به راه‌اندازی دپارتمان تخصصی معدن نهبندان مشخص شد.

به گفته نخعی این دپارتمان نقش مهمی در توسعه زیربناهای آموزشی و تربیت نیروی کار ماهر در آینده ایفا خواهد کرد.

نماینده مردم نهبندان و سربیشه در مجلس شورای اسلامی خاطرنشان کرد: ظرفیت‌های آموزشی بسیار خوبی در حوزه معدن وجود دارد و اگر این دپارتمان با همکاری ایمیدرو ادامه یابد و سازمان فنی‌وحرفه‌ای برای تدوین استانداردهای خود مسائل روز معدن را آموزش دهد، شاهد توسعه خواهیم بود.

نخعی اضافه کرد: در رنج بودن مردمی که روی گنج خوابیده‌اند همیشه گلایه‌ای بوده که نهبندانی‌ها این دیار قطب معدنی خراسان‌جنوبی همیشه از آن سخن به میان می‌آورند.

وی ادامه داد: یکی از مطالبه‌های به حق مردمان این گنجینه غنی و سرشار از قابلیت‌های معدنی این است که ارزش‌افزوده حاصل از ۲۳نوع ماده معدنی منحصربه‌فرد و بیش‌از ۱۰۰ تن ذخیره انواع کانی‌های فلزی و غیر فلزی نصیب ساکنان این دیار کمتر برخودار و جنوبی‌ترین نقطه خراسان‌جنوبی شود.

رشد ۹۰ درصدی صادرات محصولات معدنی

شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی از ابتدای امسال تا پایان آذرماه ۹ میلیارد و ۴۸۹ میلیون دلار انواع محصولات صادرکردند که در هم‌سنجی با پارسال رشد ۹۰.۸ درصدی نشان می‌دهد.

به گزارش ایرنا، شرکت‌های بزرگ بخش معدن و صنایع معدنی از ابتدای امسال تا پایان آذرماه ۹ میلیارد و ۴۸۹ میلیون دلار انواع محصولات صادرکردند که در هم‌سنجی با پارسال رشد ۹۰.۸ درصدی نشان می‌دهد.

این میزان صادرات مشتمل بر ۴۲ میلیون و ۲۱۴ هزار تن انواع محصول بود که از نظر تناژ نیز رشد ۹.۵ درصدی در مقایسه با مدت مشابه پارسال به ثبت رسید.

زنجیره فولاد و محصولات فولادی مرتبط با پنج میلیارد و ۲۸۰ میلیون و ۶۳۰ هزار دلار صادرات، با سهم ۵۵.۶ درصدی، بیشترین سهم از صادرات مرتبط با بخش معدن و صنایع معدنی را به خود اختصاص داد.

پس از آن، مس و محصولات پایین‌دستی با یک میلیارد و ۴۰۹ میلیون و ۷۱۰ هزار ریال و «سایر معدن و صنایع معدنی» با ۶۵۱ میلیون و ۳۳۰ هزار دلار، در رده‌های دوم و سوم قرار گرفتند.

بیشترین رشد صادرات در این مدت مربوط به زنجیره آلومینیوم و محصولات با ثبت ۲۱۶درصد رشد و صادرات ۵۴۱ میلیون و ۵۷۰هزار دلاری بود.

در ۹ ماهه امسال همچنین۳ میلیون و ۹۸هزار تن محصولات مرتبط با حوزه معدن و صنایع معدنی به ارزش ۲ میلیارد و ۶۹۱ میلیون دلار به کشور وارد شد که حاکی از رشد ۸دهم درصدی از نظر تناژی و ۱۱.۴ درصدی از نظر ارزشی است.

بیشترین میزان واردات با ۹۱۶ میلیون و ۳۰۰هزار دلار مربوط به زنجیره فولاد و محصولات فولادی مرتبط بود.

قطع وابستگی به خارج با طرح فولادسازی اکسین

گروه معدن

فـولاد اکسـین خوزسـتان با هـدف تکمیل زنجیـره تولید فولاد و ایجاد ارتباط میان صنعت نفت و فولاد در سـال ۱۳۸۸ با ظرفیت اسـمی یک‌میلیون و ۵۰ هزار تن در اهواز به بهره‌برداری رسید اما نتوانسـت در یک دهه آغازین فعالیت خود، مأموریت اصلی‌اش را به سرانجام برساند.

بـه گزارش فارس، بـدون تردید صنعت فولاد یکی از بخش‌های مهـم و موثر در اقتصاد کلان ایران اسـت. این تاثیـر و اهمیت عمدتا به دلیل فراهم کردن زیرساخت‌های توسعه سایر صنایع و بخش‌های اقتصادی و ضریب بالای اشتغال‌زایی است. به همین دلیل دولت‌ها در سیاست‌گذاری و برنامه‌هـای اجرایـی باید نگاه ویـژه‌ای به این صنعت مادر داشته باشند.

بررسی روند تجارت جهانی فولاد، نشان‌دهنده جایگاه ویـژه و اثرگذار این صنعت در سـاختار اقتصـادی کشـورها بـه منظـور دسـتیابی به اهداف کوتاه‌مـدت و بلندمدت اسـت. از این‌رو زنجیـره صنعـت فولاد همـواره مـورد توجه و حمایت هدفمنـد اقتصادهای بزرگ و تاثیرگذار دنیا بـوده و برنامه‌هـای مدونی بـرای حمایت و توسـعه و ایجاد تـوازن در آن تدویـن و اجرا شده است.

در کشـور ما ایجاد و توسـعه زیرساخت‌های صنعـت فـولاد در دسـتور کار دولت‌های قبل و پـس از انقلاب قرار داشـته و امـروز ایران با داشـتن ذخایر غنی و معادن بزرگ سنگ‌آهن، منابـع انـرژی مزیـت‌دار (گاز و زغال‌سـنگ)، دانـش و نیـروی متخصص و مجـرب و صنایع پشـتیبانی‌کننده همچون نسـوز و فرو آلیاژ و... پیشـرفت‌های خوبی در این زمینه کسب کرده است.

فـولاد اکسـین خوزسـتان با هـدف تکمیل زنجیـره تولیـد فـولاد و ایجـاد ارتبـاط میان صنعـت نفت و فولاد در سـال ۱۳۸۸ با ظرفیت اسـمی یک‌میلیـون و ۵۰ هزار تـن در اهواز به بهره‌برداری رسـید. با این وجود این شـرکت به دلیـل واردات تجهیزات نفت و گاز و عدم تأمین مواد اولیه در داخل کشـور نتوانست در یک دهه آغازیـن فعالیت خود، مأموریـت اصلی‌اش را به سرانجام برساند.

چالـش اساسـی صنعت نفت و فولاد کشـور، تولید ورق‌های عریض اسـت که هنوز مواد اولیه آن یعنی اسلب ضخیم در مقیاس انبوه در کشور تولید نمی‌شـود و تنها فولاد مبارکه در مقیاس محدود اقدام به تولید اسـلب ضخیم کرده است. بـرای خودکفایـی صنعت نفت و گاز کشـور در تولید انواع ورق، باید اسـلب ضخیـم نیز تولید شـود که شـرکت فولاد اکسـین درحال اجرای یک پروژه فولادسـازی بـه ظرفیت ۱.۲ میلیون تن اسـت و اجرای این پروژه نیازمند پشتیبانی و مانع‌زدایی از سوی دستگاه‌های اجرایی خواهد بود.

ایجاد ارزش‌افـزوده و صرفه‌جویی در صنعت گاز و برق

امین آسیابان، مدیرعامل شرکت فولاد اکسین خوزسـتان در این‌بـاره می‌گویـد: از آنجـا که شـرکت فولاد اکسـین، تولیدکننده محصولات اسـتراتژیک یعنی ورق‌های خاص فولادی است، به مواد اولیه خاصی نیاز دارد. فولادسـازانی که درحال‌حاضر در کشور می‌توانند مواد اولیه مورد نیاز برای تولید ورق‌های فولاد اکسـین را تامین کنند، بسـیار محدود هسـتند. وی می‌افزاید: به طور مثال، شـرکت فـولاد مبارکـه اصفهان در کنار فولاد اکسـین نقش بسـزایی را در اجرای خـط لوله نفت خـام از پایانه نفتی گوره به بندر جاسک ایفا کرد. فولاد مبارکه، تامین‌کننده مواد اولیه ورق یعنی اسـلب نفـت و گاز ترش بوده، ورق آن در فولاد اکسـین و لوله خط یاد شـده در شرکت‌های لوله‌سازی اهواز، لوله‌سازی صفا و لوله‌سـازی ماهشهر تولید شد. وی بیان می‌کند: رسالت اصلی فولاد اکسین نیز پاسخ به نیازهای این صنایع عظیم و پروژه‌های بسـیار بزرگ ملی در جهـت جلوگیـری از واردات و خـروج ارز از کشور است. در این همین راستا، به دنبال توسعه و تکمیـل زنجیـره تولید و عرضـه محصولات فـولادی، برنامه‌های توسـعه‌ای ازجمله احداث واحد فولادسـازی و ریخته‌گری هستیم که خود باعث ایجاد ارزش‌افزوده می‌شود.

مدیرعامل شـرکت فولاد اکسـین خوزستان عنـوان می‌کنـد: احـداث واحد فولادسـازی و ریخته‌گـری و در کنار آن احیا مسـتقیم به این امر منجر خواهد شـد که شـرکت فولاد اکسین دیگر نیازی به خرید اسـلب و مـواد اولیه خود از دیگر فولادسـازان کشـور نخواهد داشـت. به این ترتیب، مجموعه فولاد اکسـین به مجموعه فولادی کاملی شامل احیا مستقیم، ریخته‌گری و فولادسازی و نورد ورق و تولید محصول نهایی تبدیل خواهد شد.

وی ادامـه اظهـار می‌کنـد: اجـرای طـرح فولادسـازی اکسـین از نظر صرفـه اقتصادی و ایجاد ارزش افزوده برای کشـور آورده بسـیاری دارد چرا که دیگر اسـلب و مـواد اولیه از خارج شرکت تامین نمی‌شـود و علاوه‌بر جلوگیری از خروج ارز منجربـه صرفه‌جویی در مصرف گاز و برق خواهد شد.

بومی‌سـازی و قطـع وابسـتگی بـه اسلب داخلی

امیـن ابراهیمـی، مدیرعامـل شـرکت فولاد خوزسـتان نیز پیش‌تـر دربـاره اهمیت احداث کارخانه فولادسـازی اکسـین گفته بود: برخی آلیاژهای بسـیار راهبـردی و مورد نیاز کشـور مانند فولادهـای کرایژونیک برای بومی‌سـازی و قطع وابسـتگی نیاز به اسـلب داخلی دارد که فولادسازها امکان تامین آن را ندارند و با احداث کارخانه فولادسازی این مسئله رفع می‌شود.

وی می‌افزایـد: یکـی از مهم‌ترین مشـکلات شـرکت فولاد اکسین خوزستان که موجب شده این شـرکت تاکنون به اهداف و ظرفیت اسـمی خود دسـت نیابد عدم تامین مکفی و مسـتمر اسـلب آلیاژی عریض به عنوان مواد اولیه است. به‌دلیل نبود فناوری لازم در فولادسازهای داخل کشور، تامین کامل ظرفیت اسلب API به میزان ۷۰۰ هزار تن در سـال عملا امکان‌پذیر نیست و تنها تامین‌کننده اسلب API محیط ترش یعنی فولاد مبارکـه نیز با محدودیـت ظرفیت تولید ماهانه حداکثر ۳۵ هزار تنی مواجه است. ضمن اینکه اختصاص همین ظرفیت به فولاد اکسـین خوزستان نیز موقت بوده و در آینده با راه‌اندازی خط نورد گرم ۲ فولاد مبارکه، امکان استفاده از آن وجود نخواهد داشت.

ابراهیمی عنوان می‌کند: اسـلب‌های تولیدی داخل کشـور از نظر ابعـادی جوابگوی نیاز خط نورد این شـرکت نبوده و باعث از دسـت رفتن ظرفیـت خط نورد به میزان قابل توجهی شـده اسـت. خط نـورد فولاد اکسـین برای اسـلب ۲۳تنی طراحی شـده، اما اسلب‌های تولید شده توسـط فولادسـازهای داخلی عمومـا کمتر از ۱۴تن وزن دارند که ایـن موضوع باعث کاهش ظرفیـت اسـمی از یک میلیـون و ۵۰ هزار تن بـه حـدود ۷۰۰ هزار تـن، افزایـش ضایعات و بـه تبع آن افزایـش بهای تمام شـده محصول شده است.

ایـن مدیر صنعت فولاد می‌گوید: لازمه تامین اسلب ۲۳ تنی آلیاژی اجرای مجتمع فولادسازی شامل احیای مستقیم و ذوب و ریخته‌گری است کـه با اجرای آن ضمن جذابیت سـرمایه‌گذاری از نظـر نرخ و زمان بازگشـت سـرمایه، موجب اشـتغال‌زایی مسـتقیم در حـدود هـزار نفر و اشتغال‌زایی غیرمستقیم در حدود ۷هزار نفر در استان خوزستان شده و برخی معضلات اساسی شرکت نیز به‌وسیله آن حل می‌شود.

نقش فـولاد اکسـین در خودکفایی صنایع

شبیب جویجری، نماینده مردم اهواز، کارون، باوی و حمیدیه در مجلس شورای اسلامی با بیان اینکه طرح فولادسـازی اکسین برای خودکفایی صنعت نفت، گاز و پتروشیمی بسیار مهم است، می‌گوید: شـرکت فولاد اکسین بر اساس اهداف کمـی و کیفی در بخش فولاد پایه‌گذاری شـد. هدف اولیه از فعالیت اکسـین این بود که کشور در بخش محصولات نهایی زنجیره فولاد خودکفا شـود و صنایع نفت و گاز نیـز در این زمینه به خودکفایی برسند.

وی می‌افزایـد: می‌توان اهـداف کمی زیادی برای فعالیت فولاداکسین برشمرد اما این اهداف و برنامه‌ها به دلیل موانع ایجاد شده محقق نشد و مـا در مجلس به دنبال تکمیـل چرخه تولید فولاداکسین و به سرانجام رسیدن مأموریت این شرکت هستیم.

نماینده مـردم اهواز در مجلس اظهار می‌کند: اگر طـرح تکمیـل زنجیـره فولاد اکسـین به سرانجام برسـد هم از حیث محصولات فولادی و هم از حیث اشـتغال‌زایی، پاییـن آوردن نرخ بیـکاری در شهرسـتان اهواز و حومـه می‌تواند نقش بسزایی داشته باشد.

نماینده مردم اهواز در مجلس عنوان می‌کند: با توجه به اسـتقرار صنعت نفت و گاز در استان خوزسـتان و نیاز کشور به توسعه این صنایع اگر فولاد اکسین بتواند محصولات مورد نیاز صنعت نفت و گاز را در همین اسـتان خوزسـتان تولید کند و به آنها تحویل دهد هزینه تامین لوله نفت و گاز و شـرکت‌های پتروشـیمی کاهش خواهد یافت و این موضوع به سـود شرکت‌های مذکور است.

طرح فولادسازی اکسـین از طرح‌های توسعه اصلی شـرکت اسـت که از زمان بدو تاسـیس نورد ورق عریض، به‌عنوان یک طرح بالادسـتی مدنظر قرار گرفته بـود و حتی در این زمینه در سـال ۲۰۰۵ میلادی قراردادی با شرکت دانیلی ایتالیا نیز منعقد شـد؛ همچنین زیرساخت‌های لازم مانند زمین، آب، برق، گاز و سایر تسهیلات مورد نیاز طرح مهیا شـد، اما به علت مشکلاتی مانند عدم تامین منابع مالی و مشـکلات تغییر سـهامداران و سایر مسـائل داخلی شرکت این قرارداد به سرانجام نرسید.

به توصیه سـهامداران در سـال ۱۳۹۸ دوباره اجرای طـرح توسـعه کارخانه فولادسـازی در دستور کار شرکت قرار گرفت و در همین راستا، گزارش توجیه فنی و اقتصادی توسـط شـرکت مهندسی فراتحقیق سـپاهان با لحاظ شرایط و قیمت‌های روز تهیه شد.

نتایـج این گزارش نشـان داد کـه این پروژه ضمن رفع مشـکلات مربوط به تامین مواد اولیه شـرکت که مسـتقیما بر افزایـش ۵۰ درصدی ظرفیـت کارخانه نـورد تاثیر خواهد گذاشـت، دارای نرخ برگشـت سـرمایه نسـبتا بالایی نیز است که می‌تواند تحول اساسی در شرایط مالی شرکت به‌وجود آورد.

این درحالی اسـت که برای قطع وابستگی از واردات و تولید داخلی محصولات خاص فولادی موردنیاز کشـور مانند ورق‌های مقاوم در مقابل میعانات اسیدی یا ورق‌های کرایژونیک نیاز است که مواد اولیه را فولاد اکسین تهیه کند.

تشکیل جلسات شورای آهن و فولاد در آینده نزدیک

رئیس انجمن سـنگ‌آهن ایـران گفت: با توجـه به اینکه دو انجمن سـنگ‌آهن و فولاد تلاش‌هـای زیاد و رایزنی‌های متعـددی را درباره تشـکیل شـورای آهن و فولاد داشـتند احتمال اینکه تا پایان سال به ثمر برسد وجود دارد.

مهـرداد اکبریـان در گفت‌وگو با فولادبان بـه رایزنی‌ها با مقامـات وزارت صمت و سـایر انجمن‌هـای زنجیره فولاد از قریب الوقوع بودن تشـکیل شـورای آهن و فولاد خبرداد و گفت: جلسات متعددی را این ۲ انجمن میزبان اهالی زنجیره فولاد بودند و تمام هماهنگی‌ها برای تشـکیل این شـورای تخصصی‌ها انجام شـد و به نظر می‌رسـد بـا هماهنگی‌های صـورت گرفته احتمال برگزاری این جلسـه پیـش از پایان امسال وجود دارد.

وی افزود: در زمان تغییر دولت هماهنگی‌ها انجام شده بود و به همین دلیل ما منتظر مستقر شدن دولت جدید بودیم تا این اتفاق به نتیجه برسد.

رئیس انجمن سنگ‌آهن با بیان اینکه وزیر صمت و معاونت معدنـی جدید نیز همراهـی خوبی را با این طرح داشـتند، تاکید کرد: می‌توان به اهالی زنجیره فولاد این نوید را داد که رایزنی‌ها و هماهنگی‌ها برای تشکیل شورای آهن و فولاد در مرحله نهایی قرار گرفته و به زودی و پیش پایان امسـال نیز شاهد برگزاری نخستین جلسه این شورا باشیم.

نائب‌رئیس کمیسیون معادن و صنایع معدنی اتاق بازرگانی تصریـح کرد: با توجه به اینکه دو انجمن سـنگ‌آهن و فولاد تلاش‌هـای زیـاد و رایزنی‌های متعـددی را در ایـن رابطه داشتند، به نوعی نخ تسبیح وصل انجمن‌ها و فعالان زنجیره فولاد برای تشـکیل این شـورا این دو انجمـن در کنار هم خواهد بود تا این‌کار مشترک به ثمر مورد نظر برسد.

تقاضای مسکو از تهران برای واردات سیمان و میلگرد

برخی گزارش‌ها حاکی از تقاضای واردات سیمان و میلگرد ایران از سوی روسیه درپی آغاز برنامه گسترده مسکن‌سازی در این کشور است.

بـه گـزارش مهـر، خبرهـا حاکـی از راه‌انـدازی نهضت ساخت‌وسـاز مسـکن در روسـیه و افزایش شـدید تقاضای سیمان و میلگرد برای مسکن‌سازی در این کشور است.

بـه نظر می‌رسـد در ادامه برنامه‌های اصـلاح اجتماعی و اقتصادی مسـکو، نوسازی بافت‌های فرسـوده در دستورکار مقامات این کشـور قرار گرفته و نیاز به سیمان و میلگرد به شدت در این کشور احساس می‌شود.

به نظر می‌رسـد در گفت‌وگوهایی که در سفر اخیر هیات همراه رئیس‌جمهوری به روسـیه داشـتند، دولت مسـکو از تهران درخواسـت سـیمان و میلگرد داشـته که با استقبال وزارت صمت مواجه شده است.

این در حالی اسـت که در کشور علاوه بر راه‌اندازی نهضت ملی مسکن از ماه‌های پیش رو، همواره با مشکل کمبود برق کارخانه‌های سیمان و فولاد در تابستان‌ها و گاز در زمستان‌ها مواجهیم که سبب می‌شود تا میزان تولید سیمان و فولاد در داخـل به شـدت کاهش یافته و نرخ آنها هـم رو به افزایش بگذارد؛ اتفاقی که در تابسـتان ۱۳۹۹ سبب کمیاب و گران شدن سیمان و درنتیجه توقف صادرات آن شود.

با این حـال با افزایش عرضه سـیمان در بورس کالا، این محصول استراتژیک صنعت ساختمان به ثبات قیمتی رسیده و امـکان افزایـش تولید و حتی صـادرات آن را فراهم کرده است.

محصـولات فولادی و میلگرد نیـز در ماه‌های اخیر هم در میزان تولید و هم نرخ آن ثبات قیمتی را یافته و بر اسـاس گـزارش مرکز آمـار ایران، تورم مصالح سـاختمانی در پاییز امسال نسبت به تابستان منفی ۱۸.۵ درصد بوده است.

هر چند که گزارش مرکز آمار به معنی کاهش نرخ مصالح سـاختمانی نیسـت بلکه نرخ تورم این کالا در پاییز امسال حدود ۷۰ درصد (۶۹.۹ درصد) اعلام شـده که در مقایسـه با فصل قبل (تابسـتان ۱۴۰۰) که تورم مصالح سـاختمانی ۸۸.۴درصدی بود، کاهش ۱۸.۵ درصدی را نشان می‌دهد.

جلیل جمالی فر، عضو هیات مدیره اتاق بازرگانی مشترک ایران و روسـیه درباره صادرات سـیمان و میلگرد به روسیه اظهار کرد: ۳ سـال بود که صادرات اقلام سیمانی و فولادی به روسیه ممنوع بود که با توجه به سفر اخیر رئیس‌جمهوری به مسکو، بار دیگر صادرات این کالاها از سر گرفته می‌شود.

وی افزود: افزایش تقاضای خرید سیمان و میلگرد از سوی روس‌ها به توسعه کارخانجات سیمان و فولادی منتج خواهد شد.

این فعـال اقتصادی با تأکید بر اینکه قرار اسـت صادرات محصـولات فولادی شـامل میلگرد، آهـن و پروفیل هم به روسـیه از سـر گرفته شـود؛ تقاضای خوبی در روسیه برای محصـولات فولادی ایران شـکل گرفته که از برکات سـفر رئیس‌جمهوری به مسکو است.

از سـوی دیگر گزارش‌های ماهانـه وزارت صمت از حجم تولید کالا در کشور در خصوص صنایع مختلف نشان می‌دهد میزان تولید محصولات فولادی در آذر امسـال ۵.۸ درصد و سیمان ۹.۱ درصد کاهش داشته است.

اگرچه هنوز آماری از میزان تولید مسـکن در پاییز امسال اعلام نشده، اما با توجه به کاهش سنتی و عرفی ساخت‌وساز در فصول سـرد سـال، یکی از علل کاهش تولید سـیمان و میلگـرد، کاهـش تقاضای آنهـا از یک سـو و کاهش میزان گازدهی به صنایع مذکور و درنتیجه کاهش میزان تولید آنها از سـوی دیگر باشـد. با این حال به نظر می‌رسد در صورت اجرایی شـدن صادرات سـیمان و میلگرد به روسیه و نیز به راه افتادن نهضت ملی مسکن در یکی ۲ ماه آینده، با افزایش میزان تولید این محصولات مواجه شـویم. فرشید پورحاجت فعال صنعت سیمان، درباره نرخ سیمان و میلگرد اظهار کرد: بـازار سـیمان و میلگرد در ماه‌های اخیر به ثبات و شـرایط تعـادل قیمتی رسـیده اسـت. وی ادامه داد: ایـن در حالی اسـت که در یک سال گذشته بازار برخی مصالح ساختمانی خصوصاً سیمان و میلگرد دچار تکانه‌هایی شده بود و نرخ این کالا روند افزایشی با شیب تند را در پیش گرفته بود. اما امروز نرخ سیمان و میلگرد به ثبات رسیده است. این فعال صنعت سـاختمان یکی دیگر از دلایل افزایش نـرخ این ۲محصول استراتژیک ساختمانی را نوسانات نرخ ارز در ماه‌های گذشته عنـوان و بیـان کرد: درپـی کاهش نرخ ارز، نرخ سـیمان و میلگرد نیز روند کاهشی در پیش گرفت.

وی یکـی دیگـر از دلایل بـروز تعادل در بازار سـیمان و میلگرد را رکود ساخت‌وسـاز دانسـت و ادامه داد: امید است با آغاز نهضت ملی مسـکن، و بازگشت رونق به ساخت‌وساز، با افزایش تقاضای سـیمان و میلگرد و حتی کاهش عرضه و کمبود در بازار این مصالح ساختمانی مواجه شویم.

پورحاجـت یادآور شـد: برخی شـنیده‌ها حاکی از تلاش سیمانی‌ها برای افزایش مجدد نرخ سیمان است.

دبیر کانون سرسـری انبوه سـازان مسـکن دربـاره تأثیر صـادرات بر نرخ سـیمان و میلگـرد گفت: همـواره اولویت شرکت‌های سیمانی و فولادی صادرات محصولات خود بوده اسـت؛ حتی در برهه‌ای که در سال گذشته با کاهش شدید سـیمان و میلگرد در بازار و افزایش نرخ آنها روبه رو بودیم، سیمانی‌ها و فولادی‌ها صادرات خود را قطع نکردند.

بومی‌سازی و مهندسی معکوس تحریم‌ها را ناکام گذاشت

مدیرعامل فولادخوزستان گفت: توجه به بومی‌سازی و تکیه بر دانش فنی و توان جوانان کشـور، گریز از گزند تحریم‌هاسـت. تضمین تداوم تولید به همراه بهره‌وری در این شرایط، نیازمند توجه به توان داخل است.

به گـزارش روابـط عمومی فولادخوزسـتان، امین ابراهیمی گفت: بومی‌سازی قطعات و تجهیزات علاوه بر جلوگیری از خروج ارز، باعث خودباوری، ایجاد اشتغال، انگیزه برای شرکت‌های دانش‌بنیان و در نهایت حرکت و پویایی چرخ صنعت کشـور می‌شـود. وی افزود: نگاه بنیادی شرکت فولاد خوزسـتان به بومی‌سازی باعث شـد، از بدو تأسـیس گروهی با نام مدیریت سـاخت و سفارشـات باهـدف بومی‌سـازی قطعـات راه‌اندازی شـود و مجموعه سـاختار این گروه از نقطه ابتدایی بر پایه سفارشـات، طراحی به روش مهندسـی معکوس، اسـتعلام سـاخت و کنترل کیفیت شکل گرفته است. به همین منظور شـرکت بخشی از تجهیزاتی که امکان سـاخت آن در داخـل کشـور امکان‌پذیر اسـت را در نمایشگاه‌های مختلف معرفی کرده تا با افراد حقیقی و حقوقی که توانایی ساخت و تولید آن را دارند، همکاری کند. شـرکت فولاد خوزستان توانسـته است بیش از ۲۵هزار قطعـه و تجهیز مختلف را طـی چند دهه و با اسـتفاده از روش‌های مهندسـی معکـوس و با اتکا بر دانش و توانایی‌های داخلی بومی‌سازی کند. مدیرعامل فولادخوزستان اظهار کرد: قطعاتی که در داخل کشور بومی‌سازی می‌شوند صرفه اقتصادی بسیاری را با خود در بردارند. باید دانست هزینه‌هایی که برای ساخت این قطعات و تجهیزات تخصیص داده می‌شـود حدود ۴۰ تا ۶۰درصد از ارزش تامین آن نسـبت به خارج کشـور کمتر است. در بخش قطعات مکانیکی موردنیاز شرکت فولاد خوزسـتان، با اطمینان می‌تـوان گفت قریب به ۹۸ درصد از این قطعات بومی‌سـازی شده است و نیاز به خارج کشـور برای تامین ایـن قطعات به‌طور کامل قطع شده است. در امسال متخصصان فولاد خوزستان توانسـتند، پمپ کولینگ تـاور که وظیفه خنک کاری تجهیزات فولادسـازی را بر عهده دارند را بومی‌سـازی کنند. طرح سـاخت و راه‌اندازی پمپ بسـیار پیچیده و نیـاز بـه ظرافت‌های خاصی داشـت، بـه طوری که برای سـاخت پمپ نزدیک به سـیزده هزار نفرساعت، فعالیـت مداوم در مدت چند ماه صورت گرفت. حاصل این فعالیت طاقت‌فرسـا، صرف جویی پانصد و بیسـت میلیارد ریالی در خروج ارز از کشور بود. وی افزود: دیگر تجهیزی که در ماه جاری پس از گذر از مراحل مختلف و آزمایش‌هـای فنـی در مدار قرار گرفت، کمپرسـور هوای واحد اکسیژن بود. کمپرسوری که ساخت کشور امریکا بوده و از ۱۰ سـال گذشـته تا به امروز، هیچ یک از قطعات یدکی آن به بهانه‌ی تحریم، از سـوی شرکت تولیدکننده ارسال نشد.

آینده صنعت فولاد در گرو نرخ زغال‌سنگ

گروه معدن

سال گذشته سالی پرنوسان در بازارهای جهانی بود. تقاضا برای زغال‌سنگ ککسازی، به عنوان یک ماده خام ضروری در تولید فولاد بسیار قوی بود، زیرا اقتصاد جهانی پرقدرت‌تر از انقباض شدید خود در اوج همه‌گیری کووید-۱۹، بهبود یافت.

به گزارش آرتان پرس، رشد تقاضا برای زغال‌سنگ ککسازی در شرایطی بود که مشکلات زنجیره تامین مواد اولیه، چالش‌های معادن داخلی چین، بسته شدن مرزهای بین مغولستان و چین، اعتصابات در ایالات‌متحده و تنش‌های دیپلماتیک ادامه‌دار بین چین و استرالیا توانست تجارت و اوضاع اقتصادی را از خود متاثر سازد.

تلاقی رویدادهای ذکر شده به افزایش نرخ زغال ککشو کمک کرد. نرخ زغال ککشو سخت (HCC) از اکتبر ۲۰۲۰ روند صعودی خود را آغاز کرد و در اکتبر سال ۲۰۲۱ به سطح ۶۰۰ دلار بر تن (CFR چین) رسید. در اکتبر سال ۲۰۲۱، زغال‌سنگ ککشو بیش از نیمی از هزینه مواد خام مورد نیاز برای تولید یک تن فولاد از طریق کوره بلند را به خود اختصاص داد که طبق استانداردهای تاریخی اتفاقی نادر محسوب می‌شود.

تاریخچه تغییرات قیمت‌های زغال‌سنگ ککشو، مانند سایر کالاها نشان دهنده وجود افزایش شدید در گذشته این ماده اولیه بوده است. سیل کوئینزلند در سال‌های ۲۰۱۰ و ۲۰۱۱ بخش قابل توجهی از عرضه جهانی زغال ککشو را از بین برد و منجر به قیمت‌هایی شد که به بیش از ۳۵۰ دلار بر تن در استرالیا رسید. همچنین توفان دبی (Debbie) در سال ۲۰۱۷ نیز به زیرساخت‌های استرالیا آسیب رساند و منجر به افزایش دوباره قیمت‌ها شد. با این حال پس از این افزایش، قیمت‌ها ظرف چند ماه به سطوح قبلی بازگشتند.

▣ عوامل افزایش نرخ زغال ککشو

به نظر می‌رسد، وقوع رویدادهای مشابه در آینده امکان افزایش نرخ زغال ککشو را باعث می‌شود. کاهش سرمایه‌گذاری‌ها در معادن زغال ککشو با توجه به نگرانی‌های مربوط به استانداردهای زیست‌محیطی جهانی، همچنین ممانعت سرمایه‌گذاری از سوی بانک‌ها و دولت‌ها در آینده انتظار وقوع این مهم را قوی‌تر از پیش خواهد کرد. کاهش تمایل سرمایه‌گذاران نسبت به سرمایه‌گذاری در معادن زغال ککشو به دلیل انتظارات جهانی بر کاهش تدریجی بهره‌گیری از تولید فولاد خام به روش کوره بلند (برای تولید فولاد) در آینده بازار این ماده اولیه را تحت‌تاثیر قرار خواهد داد. بدین ترتیب در صورت کاهش عرضه با سرعت بیشتر در مقایسه با تقاضا، قیمت‌ها می‌تواند با افزایش همراه شود.

می‌توان این‌گونه بیان کرد که کالاهایی که بازار آنها در زنجیره تامین با مشکلاتی همراه هستند، به نسبت دارای پرمیوم نرخ بالاتری بوده، چراکه تولیدکنندگان برای حفظ تولید خود باید برای مقادیر کمتری از مواد اولیه رقابت کنند.

در آینده در دسترس بودن مواد اولیه و هزینه هیدروژن (و برق تجدیدپذیر مورد استفاده در

تولید آن) نقش کلیدی در تعیین میزان متکی بودن تولید فولاد جهانی به روش کوره بلند و کک دارد. هرگونه عدم تعادل مجدد در بازار می‌تواند منجر به کاهش ظرفیت واقعی و طولانی مدت در بازار زغال ککشو شود که منجر به افزایش قیمت‌های جهانی شود، در نتیجه فناوری‌های جایگزین زودتر مقرون به صرفه می‌شوند، که به طور بالقوه می‌تواند انتقال از روش تولید کوره‌های بلند را تسریع کرده و تقاضا برای زغال‌سنگ متالورژیکی را با سرعت بیشتری کاهش دهد.

زمان وقوع این روند می‌تواند با نوسانات و همچنین عدم تعادل جهانی همراه باشد، زیرا که روند حرکت و پویایی‌های منطقه‌ای مرتبط با فشارهای کربن‌زدایی متفاوت بوده و به تبع آن این مسئله بر تقاضای کلی برای زغال‌سنگ تاثیر دارد. از این‌رو، فولادسازان باید اثر افزایش طولانی‌مدت نرخ زغال‌سنگ را به عنوان بخشی از برنامه‌ریزی خود در نظر گرفته و برنامه‌های خود را با تکامل پیامدهای آن تنظیم کنند.

نه تنها صنعت فولاد بلکه سایر صنایع وابسته به این صنعت نیز به تبع افزایش قیمت‌ها و تغییرات عرضه تحت‌تاثیر قرار خواهند گرفت. نمی‌توان تغییرات نرخ این ماده اولیه را بر صنعت فولاد وگذار به سمت تولید فولاد سبز و همچنین قیمت‌گذاری بر ارزش سنگ‌آهن را نادیده گرفت. افزایش نرخ زغال‌سنگ ککشو در چارچوب دو سناریو می‌تواند به صورت پویا بر بازار سنگ‌آهن موثر باشد. در یک سناریو، اگر بتوان تقاضای کل برای سنگ‌آهن را تنها با سنگ‌آهن با عیار بالا تامین کرد، این احتمال وجود دارد که نرخ سنگ‌آهن معیار (یعنی ۶۲ درصدی CFR چین) ثابت باقی بماند، با این حال تخفیف نرخ برای سنگ‌معدن با عیار پایین به‌طور قابل‌توجهی افزایش می‌یابد و به طور بالقوه تولیدکنندگان این نوع از سنگ‌آهن از بازار خارج خواهند شد.

در سناریوی جایگزین، اگر برای پاسخگویی به تقاضای کلی به سنگ‌آهن با عیار پایین نیاز باشد، نرخ سنگ‌آهن معیار می‌تواند به میزان قابل توجهی افزایش یابد، به طوری که تولیدکنندگان عیار پایین به عنوان تامین‌کنندگان حاشیه‌ای در بازار باقی خواهند ماند.

هر دو سناریو در واقع بیان‌کننده این موضوع است که تولیدکنندگان سنگ‌آهن را به سمت تولید با عیار بالا سوق دهد. به علاوه، سناریوی دوم فشار هزینه بیشتری را بر فولادسازان کوره‌بلند وارد می‌کند، زیرا نرخ سنگ‌آهن بالا نگه داشته می‌شود. از آنجا که انتظار می‌رود بازار سنگ‌آهن در پنج تا ۱۰ سال آینده همچنان تحت فشار باشد، سناریوی دوم به احتمال زیاد در کوتاه‌مدت و میان‌مدت رخ خواهد داد، زیرا سنگ‌آهن کم‌عیار همچنان برای پاسخگویی به تقاضا موردنیاز است، با این حال در درازمدت انتقال به سمت سناریوی اول وجود خواهد داشت، زیرا بیشتر پروژه‌های سنگ‌آهن آتی موادمعدنی با عیار بالا تولید خواهند کرد.

▣ مسیر تولید فولاد به سمت فولاد سبز

تغییر مسیر تولید فولاد به سمت تولید فولاد سبز ناگریز بوده، به عنوان مثال، در اروپا این اتفاق بین سال‌های ۲۰۳۰ تا ۲۰۴۰ تخمین زده شده است. نیاز به بازسازی کوره‌های بلند فولادسازی تقریبا هر ۱۰ تا ۱۵ سال با هزینه‌ای که بین ۱۰۰ تا ۳۰۰میلیون دلار لازم است که انجام شود، و همه عوامل تصمیم‌گیری روشنی را برای فولادسازان در آینده ارائه می‌دهد، به‌طوری که آنها باید هزینه فناوری‌های نوظهور مانند هیدروژن را جدی‌تر از گذشته ارزیابی کرده و آن را عملی سازند.

به‌طور کلی، افزایش اخیر نرخ زغال ککشو به دلیل مجموعه‌ای از رویدادهای منحصر به فرد ایجاد شده است، با این حال این بدان معنا نیست که این اتفاق بینش مفیدی در مورد صنایع فولاد و سنگ‌آهن در آینده ارائه نخواهد داد.

قیمت‌های بالا و مداوم زغال‌سنگ ککشو، انتقال صنعت فولاد به جایگزین‌های سبزتر را تسریع خواهد کرد و در عین حال پویایی نرخ سنگ‌آهن را نیز به شدت تحت‌تاثیر قرار خواهد داد. شرکت‌های درگیر در این بازارها باید برای سناریوی احتمالی برنامه‌ریزی کرده که در آن افزایش نرخ زغال‌سنگ ککسازی می‌تواند به یک امر عادی تبدیل شود.

خبر

تاثیر اهداف سبز چین بر سنگ‌آهن

قیمت سنگ‌آهن از ۱۵۰ دلار در هر تن سی‌اف‌آر چین گذشت، چراکه چین به صنعت فولاد اجازه ۵سال بیشتر افزایش انتشار آلاینده‌های کربنی را داد. تولید فولاد حدود ۱۵ درصد از سهم انتشار کربن را در چین دارد.

به گزارش فولاد ایران، چندی پیش دولت چین سال ۲۰۳۰ را به عنوان آخرین مهلت جدید برای اوج انتشار آلاینده‌های کربنی صنعت فولاد اعلام کرد در حالی که تاریخ اعلامی قبلی سال ۲۰۲۵ بود. این تصمیم جدید به بازار فولاد چین فرصت بیشتری می‌دهد تا تبعات منفی اقتصادی این تغییر را کمتر کند. چراکه عجله برای دستیابی به اهداف کاهش آلاینده‌های کربنی می‌تواند منجربه «هزینه‌های اقتصادی غیرقابل تحمل» شود.

بدین ترتیب آخرین متوسط نرخ سنگ‌آهن خلوص ۶۲ درصد وارداتی در چین ۱۴۹.۶۴دلار هر تن سی‌اف‌آر ثبت شد که از ۳۱اوت سال قبل تاکنون بالاترین نرخ ثبت شده بوده است.

سنگ‌آهن بیش از ۷۰ درصد پس از سقوط ماه نوامبر بالا رفته که به دلیل انتظارات بازار برای رشد پایدارتر در سال ۲۰۲۲ بوده است.

تحلیلگران بر این باورند که تصمیم جدید دولت چین می‌تواند برنامه‌های این کشور برای رسیدن به انتشار صفر کربن را به تعویق بیندازد چون بخش‌های پایه‌ای چون فولاد باید زودتر از سایر بخش‌ها در مسیر کاهش انتشار آلاینده‌ها قرار گیرند تا فضای بیشتری برای سایر بخش‌ها از جمله حمل‌ونقل ایجاد کند تا به اهداف فوق دست یابند.

همزمان با دهه مبارک فجر رقم خورد؛

گام بلند شرکت فولاد لجستیک در ناوگان حمل‌ونقل کشور

همزمان با چهل و سومین سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی، گام بلند شرکت چند وجهی فولاد لجستیک در ناوگان حمل‌ونقل کشور برداشته شد و مجتمع فنی ماشین آلات سنگین این مجموعه افتتاح شد.

به گزارش خبرنگار روابط عمومی، آیین افتتاح مجتمع فنی ماشین آلات سنگین شرکت چند وجهی فولاد لجستیک، ۲۰ بهمن ماه ۱۴۰۰ با حضور امین ابراهیمی مدیرعامل شرکت فولاد خوزستان، عبدالکریم درویش‌زاده مدیرکل راه‌آهن جنوب، علی قبادی مدیرعامل شرکت چندوجهی فولاد لجستیک و جمعی از مسئولان و کارکنان این شرکت در پایانه حمل‌ونقل شهرستان اهواز انجام شد.

امین ابراهیمی مدیرعامل فولاد خوزستان در این مراسم با تبریک چهل و سومین سالگرد پیروزی انقلاب شکوهمند اسلامی گفت: عملکرد شرکت فولاد لجستیک و کسب رکوردهای پی در پی از سوی این شرکت قابل تقدیر است.

وی گفت: در افق ۱۴۱۰ مهم ترین مبحث حمل‌ونقل و لجستیک می‌باشد، اگر شرایط حمل‌ونقل و جابجایی مواد اولیه و محصول فراهم نشود، قطعا شرکت‌های صنعتی همچون فولاد خوزستان با مشکل مواجه خواهند شد.

وی با اشاره به اینکه در حال حاضر یک پنجم ظرفیت حمل‌ونقل جاده‌ای کشور مختص فولاد و صنایع مرتبط با آن است، افزود: در حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای باید طرح‌های توسعه‌ای پیاده‌سازی و اجرا شوند. همچنین در حوزه حمل‌ونقل ریلی که ظرفیت آن ۵۱ میلیون تن در سال است، سهم فولاد ۳۴ میلیون تن می‌باشد که چهار میلیون تن آن محصول و ۳۰ میلیون تن آن مواد اولیه به‌شمار می‌آید. لیکن با توجه به سهم به سزای صنعت فولاد در این حوزه، باید فکر اساسی برای حمل‌ونقل ریلی شود تا در افق ۱۴۱۰ جابجایی مواد اولیه و محصول با مشکل مواجه نشود.

مدیرعامل فولاد خوزستان با اشاره به جهش چهار برابری صنعت فولاد در حمل‌ونقل ریلی گفت: فولاد خوزستان بر اساس سند بالادستی برنامه‌ای توسعه‌ای خود را ترسیم نموده است که تا پایان سال ۱۴۱۰ بتواند به تولید ۱۳.۶ میلیون تن برسد که برای رسیدن به این هدف، حمل‌ونقل و لجستیک از مهم ترین مسائل است. در حال حاضر شرکت فولاد لجستیک از شرکت‌های تابعه فولاد خوزستان نقش بسیار مهمی در رشد تولید داشته و به همین واسطه

شاهد رکوردهای پی در پی بوده‌ایم.

ابراهیمی در پایان بر لزوم فعال‌سازی اسکله تخصصی شرکت فولاد خوزستان در بندر امام خمینی(ره) علاوه بر حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی تاکید کرد.

پیش از سخنان مدیرعامل فولاد خوزستان، علی قبادی مدیرعامل شرکت چند وجهی فولاد لجستیک ضمن تبریک به مناسبت سالگرد پیروزی شکوهمند انقلاب اسلامی با اشاره به سرمایه‌گذاری بیش از ۱۰ میلیارد تومانی در پروژه مجتمع فنی ماشین‌آلات سنگین این شرکت، گفت: با توجه به اهداف بلند مدت شرکت چند وجهی فولاد لجستیک و در راستای تحقق تولید ۱۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تن محصولات فولادی، نیازمند ایجاد یک زیرساخت مناسب جهت حمل جاده‌ای مواد اولیه هستیم که امروز توانستیم مجتمع فنی ماشین‌آلات سنگین را ایجاد و به بهره‌برداری برسانیم.

قبادی گفت: در حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی بعد از انقلاب اسلامی دستاوردهای بزرگی در کشور داشته‌ایم. خطوط ریلی کشور پیش از آغاز انقلاب اسلامی، چهار هزار و ۵۷۵ کیلومتر بوده که در حال حاضر به حدود ۱۲ هزار کیلومتر افزایش یافته است. در حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای کشور نیز شاهد افزایش تعداد این ناوگان به بیش از ۷۰۰ هزار دستگاه بوده‌ایم. همچنین ظرفیت بنادر تجاری کشور در حوزه حمل‌ونقل، رشد یک هزار و ۲۰۰ درصدی طی این مدت داشته است.

وی افزود: شرکت چند وجهی فولاد لجستیک توانسته است علی‌رغم وجود تمامی مشکلات ناشی از بیماری کرونا، به بهترین عملکرد خود در طی ۱۰ سال اخیر دست یابد. همچنین ما موفق به جابه‌جایی و ثبت بهترین رکوردهای حمل‌ونقل مواد اولیه با حمایت‌های جناب آقای امین ابراهیمی مدیرعامل فولاد خوزستان در سال‌جاری شویم و شادمانی ما زمانی دو چندان شد که در چهل و سومین سالگرد پیروزی انقلاب اسلامی، توانستیم با دستان پر از مهر مدیرعامل پیشرو و انقلابی شرکت فولاد خوزستان این پروژه مهم را افتتاح کنیم.

مدیرعامل شرکت چند وجهی فولاد لجستیک اظهار داشت: دفتر مرکزی شرکت چند وجهی فولاد لجستیک به خانه اصلی خود یعنی شهر اهواز بازگردانده شده است و موفقیت‌های پی‌درپی این مجموعه با به کارگیری نیروهای ارزشمند بومی که اکثرا از فرزندان بازنشستگان زحمتکش شرکت فولاد خوزستان بوده‌اند، به ثبت رسیده است.

قبادی در ادامه به رشد ۳۳۰ درصدی سوددهی شرکت چند وجهی فولاد لجستیک اشاره کرد و گفت: ما توانستیم با برنامه‌ریزی و ایجاد بستر مناسب در حوزه حمل‌ونقل جاده‌ای و ریلی و سامان‌دهی پایانه شرکت، به رشد ۳۳۰ درصدی در زمینه سوددهی نسبت به مدت زمان مشابه سال قبل دست یابیم. همچنین در همین راستا، زیان مالی پنج میلیارد ریالی در پایان سال ۱۳۹۹ به سوددهی بیش از ۸۰ میلیارد ریال تا پایان دی ماه سال جاری اصلاح شد.

وی در ارتباط با آماده به کاری واگن‌ها و ماشین‌آلات ملکی این شرکت، عنوان کرد: بیشترین میزان آماده به کاری واگن‌ها و ماشین‌آلات ملکی در شرکت چند وجهی فولاد لجستیک به ثبت رسیده است. ضمن اینکه آماده به کاری ناوگان جاده‌ای شرکت، از ۷۰ درصد در پایان سال ۱۳۹۹ به بیش از ۹۴ درصد در سال جاری افزایش یافته است.

مدیرعامل شرکت چند وجهی فولاد لجستیک در خصوص افتتاح پروژه مجتمع فنی ماشین‌آلات سنگین این شرکت، مطرح کرد: امروز شاهد افتتاح مجتمع فنی ماشین‌آلات سنگین شرکت چندوجهی فولاد لجستیک با هدف افزایش آماده به کاری ناوگان جاده‌ای کشور و جلوگیری از خروج سرمایه‌های شرکت و انجام سرویس‌های منظم هستیم. همچنین این مجتمع تنها نمایندگی شرکت آریا دیزل در استان خوزستان است و ما می‌توانیم از طریق ارائه خدمات پس از فروش به سایر ناوگان‌های کشور، به درآمدزایی خوبی در این زمینه دست یابیم.

قبادی در ادامه ضمن اشاره به اهداف ایجاد مجتمع فنی ماشین‌آلات سنگین در شرکت چند وجهی فولاد لجستیک، تصریح کرد: با توجه به اهداف بلند مدت شرکت چند وجهی فولاد لجستیک و در راستای تحقق تولید ۱۳ میلیون و ۶۰۰ هزار تن محصولات فولادی در شرکت فولاد خوزستان، نیازمند ایجاد یک زیرساخت مناسب در جهت حمل جاده‌ای مواد اولیه این شرکت بودیم. همچنین وجود یک تعمیرگاه تخصصی و مجتمع فنی جزو اهداف اصلی ما در مجموعه بوده است و در یک نگاه کلی، به دنبال ایجاد بازار جدید در عرصه تعمیرات ماشین‌آلات سنگین جاده‌ای علاوه بر تعمیر این ماشین‌آلات در مجتمع فنی ماشین‌آلات سنگین هستیم.

وی در ارتباط با مشخصات این پروژه، اذعان کرد: این مجتمع شامل ۳۵۰ متر مربع ساختمان اداری (شامل استراحتگاه رانندگان با امکانات رفاهی، نمازخانه، اتاق اداری و...) و ۶۰۰ متر مربع سوله سرپوشیده است که با سرمایه‌گذاری بیش از ۱۰ میلیارد تومان ایجاد شده است. افتتاح این مجتمع، نخستین گام بلند در راستای سراسری شدن شرکت چند وجهی فولاد لجستیک است.

مدیرعامل شرکت چند وجهی فولاد لجستیک در پایان خاطرنشان کرد: با توجه به تلاش رسانه‌های بیگانه و برخی رسانه‌های داخلی در فضای مجازی به منظور تخریب عملکرد نیروهای دلسوز و دستاوردهای نظام، مدیران ارشد و فنی و کلیه کارکنان متخصص شرکت چند وجهی فولاد لجستیک با تدابیر و تلاش‌های شبانه‌روزی خود توانستند گام‌های موثری در جهت خنثی‌سازی توطئه‌های دشمن برداشته و به پیشرفت قابل توجهی در حوزه لجستیک کشور دست یابند.

اخبار

عملیات احداث کارخانه سیمان سفید بندرخمیر آغاز شد

همزمان با هفتمین روز از دهه فجر عملیات احداث کارخانه سیمان سفید بندر خمیر با ظرفیت تولید سالانه ۳۴۶ هزار تن با حضور استاندار هرمزگان آغاز شد.

به گزارش ایرنا، خلیل قاسمی، رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت هرمزگان در مراسم بهره‌برداری از این طرح گفت: این کارخانه در ۲مرحله با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و سرمایه اولیه ۱۵میلیارد ریال احداث خواهد شد و در مرحله دوم نیز برای تولید محصولات آهکی اعتبار افزون بر ۵هزار میلیارد ریال هزینه خواهد شد.

وی افزود: میزان ظرفیت تولید روزانه این کارخانه بیش از یک هزار تن خواهد بود که سالانه حدود ۳۴۶ هزارتن سیمان سفید در این واحد تولید می‌شود.

وی بیان کرد: در صورت احداث ۸۰ درصد از ظرفیت تولید این کارخانه به کشورهای مختلف صادر می‌شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت هرمزگان اظهار کرد: این طرح در مدت زمان ۳۶ ماه و در زمینی به مساحت ۶۰ هکتار به مرحله بهره‌برداری و آغاز به‌کار برسد و ظرفیت اشتغال‌زایی ۳۰۰ نفر به صورت مستقیم را خواهد داشت.

آغاز عملیات اجرایی تکمیل زنجیره فولاد کردستان از ۱۴۰۱

مدیرعامل شرکت صنایع فولاد کردستان از آغاز عملیات اجرایی زنجیره فولاد کردستان در سال ۱۴۰۱ خبرداد.

محمد رضا احمدی در گفت‌وگو با ایرنا اظهار کرد: مناقصه‌های طرح تکمیل زنجیره فولاد کردستان در قالب ۲ پروژه شامل آهن‌اسفنجی بیجار و فولادسازی قروه برگزار شده و عملیات اجرایی هر ۲ طرح در ابتدای سال ۱۴۰۱ آغاز خواهد شد.

وی افزود: عملیات اجرایی پروژه آهن‌اسفنجی بیجار با ظرفیت یک میلیون و ۶۰۰ هزار تن و پروژه فولادسازی قروه با ظرفیت یک میلیون تن پس از عقد قرارداد و ابلاغ قرارداد به برنده مناقصه‌ها، آغاز خواهد شد.

مدیرعامل صنایع فولاد کردستان تصریح کرد: با تکمیل این ۲ پروژه، خام‌فروشی در کردستان متوقف خواهد شد.

او با اشاره به اینکه محصول نهایی آهن‌اسفنجی بیجار خوراک کارخانه فولادسازی قروه است تشریح کرد: با تصمیمات سرمایه‌گذاران شرکت صنایع فولاد کردستان، پس از آغاز عملیات اجرایی پروژه آهن‌اسفنجی در بیجار، احداث پروژه فولادسازی هم آغاز خواهد شد.

احمدی اظهار کرد: آب مورد نیاز پروژه بیجار از محل پساب تصفیه خانه فاضلاب بیجار و برق مورد نیاز هم به میزان ۳۰ مگاوات از طریق شبکه سراسری توزیع برق کشور تامین خواهد شد.

او با اشاره به ضرورت تقویت زیرساخت‌های جاده‌ای برای حمل‌ونقل محصول نهایی پروژه آهن‌اسفنجی گفت: عملیات ۲ بانده کردن راه بیجار به قروه و پیگیری خط راه‌آهن زنجان به قروه از مسیر بیجار هم توسط نمایندگان مجلس در دست اقدام است.

مدیرعامل صنایع فولاد کردستان با بیان اینکه اشتغال مستقیم پروژه آهن‌اسفنجی ۵۰۰ نفر و غیرمستقیم آن ۵ هزار نفر خواهد بود گفت: نیروهای مورد نیاز از طریق آزمون استخدامی جذب خواهند شد.

پروژه آهن‌اسفنجی بیجار با ۷ درصد پیشرفت و سرمایه‌گذاری ۵۶ درصدی شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات و ۴۴ درصدی ایمیدرو درحال انجام است.

کارخانه آهن‌اسفنجی ۱.۶میلیون تنی شهرستان بیجار به مرحله انتخاب پیمانکار رسیده است و همزمان با این پروژه، عملیات اجرایی ۲کارخانه گندله‌سازی یک میلیون تنی صبا امید و ۸۰۰ هزار تنی کاوان در بخش کرانی آغاز شده است.

شهرستان ۸۹ هزار نفری بیجار در ۱۴۲کیلومتری شرق شهر سنندج مرکز استان کردستان قرار دارد.

۹۰درصد درآمد معدنی کشور از ۷استان!

گروه معدن

یکی از موارد چالش‌برانگیز در بخش معدن، مربوط به موضوع حقوق دولتی معادن است.

به گزارش خبرگزاری دانشجو، ایران سال‌هاست که با داشتن ۳ درصد از ذخایر زیرزمینی دنیا از منظر وجود ظرفیت‌های معدنی جزو ۱۵ کشور برتر معدنی دنیا قرار دارد. این درحالی است که کشورمان یک درصد از جمعیت دنیا را به خود اختصاص داده است. از سوی دیگر و براساس آخرین آمار میزان استخراج حقیقی مواد معدنی بالغ بر ۶۰۰میلیون تن اعلام شده که معادل ۰.۵درصد از استخراج جهانی است. براساس این ارقام و اطلاعات این ظرفیت در کشور وجود دارد تا برای رسیدن به سهم تولید سرانه مواد معدنی استاندارد جهانی، ظرفیت‌های تولید مواد معدنی را تا ۲ برابر افزایش دهیم. این درحالی است که با تحقق اهداف و اصلاح زیرساخت‌ها در افق ۱۴۰۴ و با توجه به ظرفیت ۳ درصدی ذخایر کشور، می‌توانیم حجم تولید را تا ۶برابر کنونی افزایش دهیم. با این حال سوالی که به ذهن هر ایرانی خطور می‌کند این است که با وجود چنین ظرفیت‌های اقتصادی‌ای در کشور و با وجود تلاش‌های بسیار مسئولان، چرا همچنان ۵ هزار معدن بلامعارض غیرفعال بوده و تنها ۱۰درصد از ظرفیت شناسایی‌شده معدنی کشور تحت معدنکاری قرار دارد. محمدتقی رادمان، تحلیلگر حوزه معدن و صنایع معدنی، عضو هیات‌مدیره سازمان نظام مهندسی معدن استان تهران و موسس کارگروه شهید حسام خوش‌نویس (کارگروه معدن دولت سایه) به اطلاعات و داده‌های جالب توجهی اشاره می‌کند که در صورت تحقق برنامه‌های راهبردی، بخش معدنی کشور می‌تواند به معنی واقعی یک جهش بزرگ را در اقتصاد ایران خلق کند. آنچه در ادامه می‌آید، متن کامل گفت‌وگوی ما با مهندس رادمان است.

▣ جای‌خالی پایگاه اطلاعات در بخش معدن

یکی از نقاط ضعف برنامه‌ریزی در بخش معدن ایران، نبود اطلاعات کافی و نبود پایگاه داده قابل‌اطمینان است. درحال‌حاضر ۶ نهاد دولتی شامل ایمیدرو، مرکز آمار ایران، وزارت صمت، مرکز آمار سازمان نظام مهندسی معدن، مرکز آمار وزارت کار، مرکز آمار داده‌های علوم زمین و مرکز اطلاعات سازمان برنامه و بودجه هرکدام یک‌سری از اطلاعات مربوط به بخش معدن کشور را گردآوری می‌کنند. با تحقیقات دوسال‌های که مجموعه ما (کارگروه تحقیقات معدنی شهیدحسام خوش‌نویس) انجام داد، اطلاعات گسترده‌ای از ظرفیت‌های معدنی کشور جمع‌آوری و در اختیار نهادهای برنامه‌ریز و تصمیم‌گیر در دولت قرار دادیم. تحلیل‌های کارگروه تحقیقاتی ما نشان می‌داد آمار این ۶ نهاد دولتی از واقعیت فاصله بسیاری دارد. به‌خصوص که انتظار می‌رفت داده‌های مرکز آمار ایران به واقعیت نزدیک‌تر باشد، اما متاسفانه وضعیت چندان رضایت‌بخش نیست. در بین این ۶ نهاد فقط آمار وزارت صمت بود که به‌طور مستقیم نسبتا به واقعیت نزدیک‌تر بود. البته ذکر این نکته ضروری است که اطلاعات مجموعه ما تا پایان سال ۱۳۹۸ است و اگر داده‌های امسال و سال گذشته هم به آن اضافه شود، می‌توان یک پایگاه داده بسیار ارزشمند را دراختیار برنامه‌ریزان، پژوهشگران، مجلس و... گذاشت. به هرحال، قدم اول هر برنامه‌ریزی در کشور، تشکیل پایگاه داده قابل‌اعتماد و دقیق است که دولت سیزدهم باید در این حوزه ضعف‌های گذشته را جبران کند.

▣ سهم نیم‌درصدی ایران از تولید جهانی

در حوزه تولید و استخراج در سال ۹۸ حدود ۵۲۲ میلیون تن از دل سرزمین استخراج کردیم. سهم ما از تولید جهانی ۰.۵ درصد (نیم درصد) بوده، درحالی‌که سهم جمعیتی ما از دنیا یک درصد است. پس اگر بخواهیم تولید خود را به سهم سرانه جهان برسانیم، باید ظرفیت تولید خود را دوبرابر کنیم. در سال ۹۸ حدود ۹۳.۷ میلیون تن سنگ‌آهن استخراج کردیم. سنگ مس ۸۱ میلیون تن که مس محتوای آن ۳۱۲ هزار تن بوده است. ۲.۴ میلیون تن سنگ طلا استخراج شده که طلای محتوای آن ۸.۱ تن طلای خالص با عیار ۳.۴ گرم بر تن بوده است. سنگ سرب ۳/۳ میلیون تن با عیار متوسط ۱.۸ درصد استخراج داشتیم که سرب تبدیلی آن ۶۰ هزار تن شمش سرب بوده است. ۴/۴ میلیون تن سنگ روی استخراج شده که ۲۵۰ هزار تن شمش روی بوده است. آلومینیوم یا سنگ بوکسیت از ۶۰۰ هزار تن سنگ بوکسیت با عیار ۵۰ درصد حدود ۲۸۵ هزار تن شمش آلومینیوم استخراج شده، آهک و سیمان ۸۴ میلیون تن آهک مربوط به سیمان استخراج شده که ۶۰ میلیون تن سیمان در سال بوده است. مصالح ساختمانی ۱۲۸ میلیون تن استخراج شده، سنگ تزئین نما ۱۱.۲میلیون تن استخراج شده و باقی مواد معدنی ۴۹ میلیون تن بوده است. درمجموع کل تولید معدنی در آن سال حدود ۵۲۲ میلیون تن بوده است.

پیش‌بینی ۱۴۰۰ برای استخراج مواد معدنی ۶۶۲ میلیون تن است. درصورتی‌که ما خود را به سهم سرانه جهانی برسانیم، در سال ۱۴۰۸ به ۹۳۰ میلیون تن تولید مواد معدنی خواهیم رسید. در فولاد رتبه ۱۰ جهان هستیم، در مس ۱۵، در طلا ۴۸، سرب ۱۴، روی ۱۰، بوکسیت ۱۷، آهک و سیمان ۷، مصالح ساختمانی بیش از ۱۰ و در تولید سنگ تزئینی نما رتبه ۴ جهان هستیم.

▣ ظرفیت ۲ برابر شدن اشتغال وجود دارد

در سال ۹۸ با درنظر گرفتن سهم ۲۳ میلیون نفر شاغل در کشور ۶۶۳ هزار و ۸۰۶ نفر در زنجیره مواد معدنی شامل اکتشاف، بهره‌برداری، مجوز برداشت و صنایع معدنی مشغول کار بوده‌اند. با این حساب سهم اشتغال معدن از کل کشور حدود ۳ درصد است. چشم‌انداز ۱۴۰۴ باتوجه به اهداف ترسیم‌شده، وزارت صمت تعداد شاغلان زنجیره معدنی را ۹۱۷هزار نفر پیش‌بینی کرده است. در سال ۱۴۰۸ در صورت ۲برابر شدن ظرفیت‌ها نسبت‌به سال ۹۸ سهم اشتغال این بخش به یک میلیون و ۳۷۱ هزار نفر خواهد رسید. سهم اشتغال معدن سال ۱۴۰۴، ۴درصد و در سال ۱۴۰۸ حدود ۶درصد خواهد شد که این میزان دقیقا ۲ برابر سال ۹۸ است.

▣ بی‌توجهی دولت به سرمایه‌گذاری عادلانه

یکی از بی‌مهری‌های دولت‌ها به بخش معدن، بی‌توجهی به سرمایه‌گذاری عادلانه در کل سرزمین ایران است. طبق گزارش «طرح آمارگیری از معادن درحال بهره‌برداری کشور» در آخرین آمارگیری مرکز آمار ایران، از کل ارزش بخش استخراج، حدود ۵۹درصد از آن مربوط به استان کرمان، ۱۶.۱درصد مربوط به استان یزد، ۶.۸درصد مربوط به آذربایجان شرقی، ۲.۸درصد مربوط به استان خراسان‌جنوبی، ۱.۹درصد مربوط به خراسان‌رضوی و ۱.۶ درصد مربوط به استان اصفهان است. به عبارتی، درحالی که همه استان‌های کشور ظرفیت‌های ویژه‌ای در بخش معدن دارند، شوربختانه توزیع سرمایه‌گذاری‌ها عادلانه نبوده و بخش زیادی از سرزمین ایران از نعمت برخورداری از درآمدهای سرشار معدنی محروم مانده است. برای مثال، درحالی سهم استان کرمان از ارزش بخش استخراج ۵۹درصد است که سهم ۵ استان گیلان، قزوین، اردبیل، چهارمحال‌وبختیاری و ایلام درمجموع نزدیک به نیم‌درصد است. سرمایه‌گذاری در بخش معدن از این منظر حائزاهمیت است که معادن در مناطق روستایی و مناطق کمتربرخوردار قرار دارند و این سرمایه‌گذاری اگر پیوست عدالت داشته باشد، در کاهش فقر و محرومیت، تمرکززدایی از اقتصاد و زیرساخت‌ها و برخورداری‌ها اثرات بسیار گسترده‌ای خواهد داشت. در دولت سیزدهم توقع این است که نگاه دلسوزانه و البته فنی و علمی به همه مناطق وجود داشته باشد و ضمنا همه طرح‌ها و سرمایه‌گذاری‌ها دارای پیوست عدالت باشند که سفارش اکید رهبر انقلاب است.

▣ ظرفیت ۱۸ میلیارد دلاری صادرات معدنی

براساس آمارهای وزارت صمت، در سال ۱۳۹۸ صادرات بخش معدن حدود ۸.۴ میلیارد دلار و در سال کرونایی ۱۳۹۹ نیز این میزان حدود ۷.۵ میلیارد دلار بوده است. در ۸ماهه نخست امسال این میزان به ۸.۳ میلیارد دلار رسیده که نسبت به ۸ماهه سال گذشته رشد ۱۰۴ درصدی را نشان می‌دهد. طبیعی است بخشی از این افزایش صادرات به‌واسطه کاهش محدودیت‌های کرونایی در تجارت خارجی، بخشی مربوط به افزایش قیمت‌های جهانی و بخشی دیگری نیز شاید مربوط به خنثی‌سازی تحریم‌ها باشد. در هر حال، در شرایط فعلی حدود ۲۶.۵ درصد از کل صادرات کشور مربوط به بخش معدن و صنایع معدنی است (با درنظر گرفتن ۸.۳ میلیارد دلار صادرات بخش معدن و صنایع معدنی و ۳۱.۱ میلیارد دلار صادرات غیرنفتی در ۸ماهه). نکته قابل تامل در بخش معدن این است که به‌واسطه نیاز واردکنندگان بزرگ جهانی به مواد و محصولات معدنی ایران، درحالی طی دوره تحریم‌های ظالمانه امریکا تراز تجاری و صادرات کشور افت قابل توجهی داشته که در این مدت تراز تجاری بخش معدن بهبود قابل توجهی داشته است. این مورد نشان می‌دهد بخش معدن قابلیت زیادی برای خنثی‌سازی تحریم‌ها دارد. اما درخصوص ظرفیت‌های صادراتی این بخش نیز، طبق برآوردهای وزارت صمت (در برنامه راهبردی) صادرات این بخش تا سال ۱۴۰۴ می‌تواند به ۱۳.۸ میلیارد دلار و تا سال ۱۴۰۸ به ۱۷.۹میلیارد دلار برسد. به عبارتی طی ۸سال آتی رقم صادرات بخش معدنی می‌تواند ۲ برابر وضعیت فعلی شود.

▣ ۴۰ درصد سرمایه‌گذاری دولت به کرمان کانالیزه شده!

بررسی‌ها نشان می‌دهد از ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۴ طی برنامه، دولت و بخش حاکمیتی حدود ۲۵.۸میلیارد دلار در حوزه سرمایه‌گذاری توسعه‌ای هزینه کرده است. به‌عبارتی دولت سالانه به‌طور متوسط ۲.۱ میلیارد دلار سالانه در حوزه معدن و صنایع معدنی سرمایه‌گذاری می‌کند. بخش سرمایه‌گذاری توسعه‌ای عمدتا تا ۹۵ درصد مربوط به عملکرد دولت است که می‌شود از آن ۵ درصد بخش خصوصی چشم‌پوشی کنیم. دولت به‌طور خاص در استان‌های مختلف روی ۳ بحث کار کرده که مجری آن وزارت صمت بوده است و اعلام کرده ۶۵ درصد از درآمدی که بخش دولتی از معادن کسب می‌کند را باید خرج خود تحقیق، توسعه و زیرساخت‌های این بخش کنند. خود معادن بزرگ ما نیز با توجه به ثروتی که تولید می‌کنند برای اینکه از تورم عقب نمانیم و ثروت را افزایش دهیم و ارزش افزوده را بیشتر کنیم، مجبوریم زنجیره ارزش از معدن تا صنایع پایین دست را توسعه را دهیم تا مجبور نباشیم پس از خام‌فروشی محصول ارزش‌افزوده ایجاد شده را با نرخ بالایی خریداری کنیم. به همین دلیل ما مجبوریم حلقه‌های بعد از معدن را خودمان ایجاد کنیم. این زنجیره ارزش را سرمایه‌گذاری توسعه‌ای می‌گویند. بخشی از سرمایه‌گذاری توسعه‌ای در این حوزه ورود می‌کند، بخشی وارد معادن می‌شود و برخی دیگر وارد زیرساخت‌ها مثل جاده، آب، گاز و... می‌شود.

نکته قابل تامل این است که متاسفانه از آن ۲۵.۸ میلیارد دلار رقم سرمایه‌گذاری توسعه‌ای دولت طی سال‌های ۱۳۹۲ تا افق ۱۴۰۴ حدود ۹۱۰ تا ۱۱ میلیارد دلار آن که معادل ۴۰ درصد از کل سرمایه‌گذاری توسعه‌ای بخش دولتی است، صرف استان کرمان شده است. لذا وقتی می‌بینیم که سهم کرمان از کل ارزش بخش معدن ۵۹ درصد است، این درشتی رقم مذکور ناشی از همین کانالیزه شدن سرمایه‌گذاری در یک استان خاص است. متاسفانه این کانالیزه شدن سرمایه‌گذاری دولت ناشی از گماردن یک‌سری از افراد خاص در مسئولیت‌های بزرگ است که خودشان تعارض منافع دارند و سرمایه‌گذاری را به مناطقی می‌برند که ذی‌نفع آن مناطق هستند. سوال این است که چرا باید مسئولان بخش‌های معدنی در دوره ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۰ عمدتا از بخش مرکزی ایران و کرمان و یزد باشد.

برخی می‌گویند اینکه سهم ارزش تولیدی کرمان و چند استان بیشتر از سایر مناطق است، این مورد به‌واسطه ارزشمند بودن مواد معدنی این مناطق است. این درحالی است که طبق بررسی‌ها ما متاسفانه در ۸ نقطه از کشور که روی نقشه تراکم معدنی نداریم، در آن مناطق کار اکتشافی ضعیف بوده و یا صورت نگرفته است. در خراسان‌جنوبی تعداد بسیار زیادی معدن فلزی (ذخایر قابل استخراج) داریم. خراسان‌جنوبی از نظر ذخایر معادل استان کرمان است، اما درحالی طی یک دوره ۱۴ساله در کرمان ۱۰ تا ۱۱ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری می‌شود که این میزان در خراسان‌جنوبی ۱.۸ میلیارد دلار است.

متاسفانه در همین دوره ۱۴ساله رقم سرمایه‌گذاری توسعه‌ای دولت در ۷ استان صفر بوده و در ۳ استان حدود یک میلیون دلار است. به عبارتی مجموع سرمایه‌گذاری در ۱۰ استان طی دوره ۱۴ساله حدود ۳ میلیون دلار است که با رقم ۱۰ تا ۱۱ میلیارد دلاری کرمان از زمین تا آسمان فاصله دارد.

▣ سهم واقعی معدن از اقتصاد ۵ برابر تصور دولت

یکی دیگر از چالش‌های بخش معدن، عدم شناسایی سهم واقعی این بخش از اقتصاد ایران است. به‌واسطه نبود پایگاه داده قوی و همچنین یک دستکاری آماری، رقم سهم معدن از اقتصاد ما همیشه حدود یک درصد عنوان شده است. اما بررسی‌های ما نشان می‌دهد این رقم حدود ۵.۳ درصد است.

طبق بررسی ما، دلیل اینکه سهم معدن تا امروز به‌صورت واقعی در آمارها نیامده این است که زمانی که وزارت صنعت، معدن و تجارت جداگانه فعالیت می‌کردند، برخی از گروه‌های محصولات و مواد معدنی که درحال صادرات بوده، در بخش بازرگانی چه برای صادرات و چه برای واردات کد صنعتی خورده است؛ یعنی اینها موادی است که در صنعت استفاده یا تولید می‌شود نه در معدن و اینها همچنان درحال کد صنعتی خوردن است. همین امر موجب شده آمار درست نباشد، بنابراین سهم اقتصاد معدن در کلان خیلی کم بوده، درحالی‌که پس از بررسی‌ها سهم حقیقی معدن از اقتصاد ایران ۵.۳ درصد است.

برای سال ۱۴۰۴ پیش‌بینی سهم معدن از اقتصاد ایران (تولید ناخالص داخلی) ۸.۳ درصد است و برای سال ۱۴۰۸ رقم آن ۱۱ درصد پیش‌بینی شده است. در اینجا باید متذکر شوم ایده اینکه معدن جایگزین نفت شود، با اعداد و ارقام امروز، فعلا کاملا امکان‌پذیر نیست، اما رساندن سهم بخش معدن به ۱۱ درصد رشد شگفت‌انگیزی را در اقتصاد ایران به‌بار خواهد آورد. با این ارقام نمی‌توانیم در ۱۰ سال آینده به سهم نفت برسیم و آن را از اقتصاد ایران حذف کنیم. به این منظور باید برای افق ۱۴۴۰ یا ۱۴۵۰ برنامه‌ریزی کنیم. در بحث ارزآوری اثبات شد که در شرایط تحریم و کرونا و اتفاقات ارزی و چالش‌های اقتصادی که در کشور رخ داد، تنها بخشی که آسیب ندید و رشدش همچنان مثبت بود، حوزه معدن و صنایع معدنی بود.

تاکید می‌کنم سهمی که وزارت اقتصاد، بانک مرکزی و بانک جهانی از اقتصاد معدن ایران نمایش می‌دهد حدود یک درصد است که این غلط است. بنابراین تا سهم واقعی معدن از اقتصاد را نمایش ندهیم، سیاستگذاران ما توجه‌شان به‌سمت معدن جلب نمی‌شود.

▣ دلایل تعطیلی ۵۰ درصد معادن کشور

دلایل تعطیلی معادن بی‌شمار است. عدم وجود استراتژی واحد در حوزه معدن، چالش‌های قانونی و حقوقی، درحال‌حاضر ۵۶۷ ماده و تبصره قانونی در قانون معادن آیین‌نامه اجرایی و قانون نظام‌مهندسی و آیین‌نامه اجرایی و صدها بخشنامه، نظام‌نامه و دستورالعمل اجرایی هست که نیاز به بازنگری و به‌روزرسانی دارند. تعدد قوانین و عدم یک استراتژی برای کنترل فعالیت‌های معاونی براساس این قوانین از چالش‌های بزرگ است. در قانون حمایت بی‌چون‌وچرای وزارت صمت از معادن در مقابل معارضان وجود دارد اما در سال‌های اخیر خبری از این حمایت‌های قانونی و معنوی به‌چشم نمی‌خورد و در این وزارتخانه اکثریت مطالبات از این دست را معلق و بدون جواب باقی می‌گذارند. عدم‌حمایت وزارت صمت از بهره‌برداران معادن یکی از مهم‌ترین چالش‌هاست. عدم وجود قوانین کارآمد تشویقی و تنبیهی، قوانینی که در آنها به صاحبان پروانه معدنی برای فعال کردن معدن تذکر داده نمی‌شود که نتیجه آن تعطیلی بیش از ۵۰ درصد معادن کشور و دست‌به‌دست شدن پروانه‌های آنها توسط دلالان است. قوانین محدود و کنترل‌کننده مجوزهای معدنی کارآمد نیست و این امر موجب می‌شود این معادن به‌جای اینکه در اختیار تولیدکننده باشند در اختیار دلالان قرار می‌گیرند. بی‌توجهی به قوانین و مسئولیت‌های حقوقی وزارت صمت در مقابل سازمان‌های دیگر نسبت به محدوده معادن یکی از چالش‌های دیگر این حوزه به‌شمار می‌رود. درواقع این ضعف شورای‌عالی معادن و بخش حاکمیتی معدن در مقابل نهادهای معارض فعالیت‌های معدنی است. درحال‌حاضر ۵ هزار معدن نیمه فعال و غیرفعال داریم.

به‌کارگیری نیروهای غیرمتخصص در نهادهای نظارتی، نبود انگیزه در نیروهای نظارتی و ساختار نظارتی، عدم هوشمندسازی ساختار نظارتی، فساد سیستم نظارتی، سوءمدیریت در ساختار نظارتی، دریافت حقوق و مزایای ناظران از بهره‌بردار ازجمله چالش‌های نظارتی معادن هستند. درحال‌حاضر مهندسان مشاور حقوق خود را از بهره‌بردار دریافت می‌کنند که این امر مفسده‌انگیز است و باید رابطه مالی بهره‌بردار و مهندس ناظر حذف شده و حقوق آنها به سازمان نظام‌مهندسی واریز و از آنجا به مهندسان ناظر داده شود. سازمان نظام‌مهندسی معدن که مهم‌ترین تخصص نظارت بر معادن است به یک بخش برای دریافت عوارض از مهندسان و بهره‌برداران تبدیل شده و کارایی و رسالت خود را در نظارت مسئولانه از معادن از دست داده و به یک‌نهاد کاملا منفعل و حیاط‌خلوت مسئولان چندشغله تبدیل شده است.

گاهی دیده می‌شود گواهی کشف یک معدن بدون حفاری حتی یک متر، به‌طور متعدد بین دلالان خریدوفروش می‌شود. قفل بودن پهنه‌ها و محدوده‌ها به دلایل مختلف ازجمله معارضان محلی و دولتی، عدم صدور به‌موقع جواب استعلامات و نتایج آن، ایجاد مشکل از طرف معارضان دولتی پس از صدور پروانه اکتشاف، بالا رفتن استهلاک ماشین‌آلات حفاری و اکتشافی از دیگر چالش‌های بخش استخراج معدن در ایران است.

▣ ماشین‌هایی که نای کار کردن ندارند

سال‌هاست که بحث ماشین‌آلات به گلوگاه فعالیت‌های معدنی تبدیل شده، به این صورت که با افزایش نرخ ارز قطعات آنها گران شده و سن ماشین‌آلات نیز افزایش‌یافته و فرسوده شده‌اند. ماشین‌آلات معدنی تا ۵سال اقتصادی هستند اما از پنج‌سال تا ۱۰ سال تصمیم بهره‌بردار است و از ۱۰ سال به بالا به‌علت بالا رفتن استهلاک تقریبا غیراقتصادی هستند. اکنون در این بخش اصلا وضعیت خوبی نداریم؛ ۲۰ درصد مشکلات معدن مربوط به ماشین‌آلات فرسوده و قطعات است. راهکار آن ۱- تسهیل واردات در شرایط فعلی و در فاز اول، ۲- تولید قطعات و تامین خدمات در فاز دوم و ۳- تجمیع خط تولید قطعات و تکمیل خط کامل تولید ماشین‌آلات در فاز سوم است.

در سال‌های قبل متاسفانه دولت محدودیت‌های زیادی برای واردات ایجاد کرد و گفت ماشین‌آلات داخلی می‌تواند جایگزین واردات شود.

این درحالی است که به‌عنوان‌مثال صورت‌های مالی هپکو در سال ۹۹ نشان می‌دهد تنها در یک‌سال ۲۹ دستگاه راه‌سازی و معدنی تولید شده که از این میان تنها یک دستگاه بیل مکانیکی بوده است.

درحالی‌که ظرفیت اسمی این مجموعه ۱۰۶۰دستگاه است، حتی اگر به‌طور عجیبی ظرفیت عملیاتی هپکو به ظرفیت اسمی خود برسد، ما همچنان چندین هزار دستگاه کمبود داریم و ایجاد هرگونه محدودیت برای واردات منجر به کاهش تولید بخش معدن خواهد شد.

روزگار معدن

صنایع معدنی

یکشنبه
۲۴ بهمن ۱۴۰۰
۱۱ رجب ۱۴۴۳
۱۳ فوریه ۲۰۲۲
سال چهارم ● شماره ۷۹۰

۷

یادداشت

شفافیت مانع رانت و فساد می‌شود

خشایار دادمنش، کارشناس بازار کالایی:

چندی است بورس کالا به‌دنبال آن است تا از ابزارهای جدیدی را برای معاملات استفاده کند، بسیاری از این ابزارها به معاملات آتی تعلق دارند. در همه جای جهان، معاملات کالایی در بورس به‌صورت قراردادهای فیوچرز انجام می‌شود. اما عمده معاملات در بورس کالای ایران تاکنون در قالب سنتی و بازار فیزیکی انجام‌شده است. حال تلاش جدید بورس کالا برای راه‌اندازی ابزارهای نوین معاملات و قراردادهای آتی برای فروش مس و همچنین سپرده‌های کالایی با هدف فروش مس و میلگرد مثبت ارزیابی می‌شود.

ثبات اقتصادی ضرورتی برای استفاده از قراردادهای آتی است اما از آنجاکه اقتصاد ایران در طول سال‌های گذشته از شرایط باثباتی برخوردار نبوده و در همین حال از تورم افسارگسیخته نیز رنج برده، پیش‌بینی شرایط آینده همواره با دشواری‌های متعددی همراه بوده است. البته هنوز هم همین روند نبود ثبات اقتصادی در اقتصاد کشور به چشم می‌خورد، شاید به همین دلیل نیز سررسید قراردادهای آتی بورس کالای ایران برای مدت زمان کوتاه‌تری هدف‌گذاری شده‌اند.

گفتنی است معاملات کالایی در بورس با فروش محصولات کشاورزی آغاز شد و در ادامه فلزات، مواد پلیمری و شیمیایی نیز از طریق بورس و عموما در قالب قراردادهای آتی به فروش رسیدند. اما این روند در معاملات بورس کالای ایران تفاوت داشته و اغلب معاملات فیزیکی و نقدی هستند. البته شرکت بورس کالای ایران تلاش‌هایی را برای بهره‌مندی از امکان معاملات آتی ترتیب داده اما تداوم این معاملات بسته به میزان استقبال از آنها دارد.

در ادامه معاملات آتی شکل گرفتند. در ابتدای کار استقبال خوبی از معاملات آتی سکه شد. در ادامه امکانی برای فروش آتی محصولات کشاورزی همچون زعفران، پسته و... در بورس کالا فراهم شد، هرچند استقبال ویژه‌ای از این معاملات نمی‌شود. در ادامه نقره و پس از آن مس در قالب معاملات آتی در بورس کالا عرضه می‌شوند.

روند قیمت‌گذاری معاملات آتی بدین شکل است که معمولا قیمت‌ها براساس نرخ جهانی تعیین می‌شود. هرچند نرخ پایه‌ای در روز بازگشایی نماد تعیین می‌شود و در ادامه براساس نرخ روز، قیمت‌ها تعدیل می‌شوند. اما از آنجاکه معاملات آتی هستند، معامله‌گران در هر دو طرف خریدوفروش می‌توانند سود قابل‌قبولی را از آن خود کنند؛ یعنی معاملات نسبت به معاملات بازار فیزیکی جذاب‌تر است. در همین حال در قراردادهای آتی لزومی برای دریافت محصول وجود ندارد. در واقع در مواردی خریداران فقط از گپ قیمتی میان زمان خریدوفروش منتفع می‌شوند. با رواج این معاملات نباید نگران رواج سفته‌بازی در بورس بود. کما اینکه تجربه فروش سکه و نقره نیز در قالب قراردادهای آتی، چنین فضایی را ایجاد نکرد. البته در مواردی شاهد شکل‌گیری حباب در بازار هستیم اما بازار به سرعت خود را اصلاح خواهد کرد.

در ادامه باید از معاملات گواهی سپرده به‌عنوان دیگر ابزار نوین معاملات بورس کالا نام برد. این ابزار نوین امکانی برای خریدوفروش محصولات با تناژ پایین را فراهم می‌کند. بدین‌ترتیب مشتریان خرد نیز امکانی برای خرید مستقیم محصولات از بورس کالا و بدون پرداخت هزینه اضافی به واسطه‌ها پیدا می‌کنند. در همین حال از میزان دلالی در این بازار کاسته می‌شود و به رونق هرچه بیشتر این روند منتهی خواهد شد. گواهی سپرده کالایی امکان فروش مجدد ندارد و تنها خریداران واقعی به سراغ آن می‌آیند و در سررسید مشخص، محصول خود را از انبار دریافت می‌کنند؛ یعنی خریداران به‌دنبال فرصتی برای سودجویی از نوسانات قیمتی نیستند.

توجه به این نکته ضروری به‌نظر می‌رسد که خرید از بازار به منزله دریافت محصول با گذر از چند دست واسطه است و به گران تمام‌شدن محصول برای مصرف‌کننده یا خریدار نهایی منجر می‌شود. درنتیجه خرید از بازار به منزله گران تمام شدن هزینه یک محصول است. استفاده از روش‌های نوین معاملات در بورس کالا مزیت‌هایی دارد، از جمله آنکه شفافیت بازار را بیشتر می‌کند. در همین حال، آمار تقاضا و خرید و... به‌راحتی در دسترس سیاست‌گذاران قرار خواهد گرفت. در چنین شرایطی، فعالیت نهادهای نظارتی نیز تسهیل خواهد شد. در حالت کلی باید اقرار کرد شفافیت هرچه بیشتر مانع رانت است یا به بیانی دیگر فساد محدود می‌شود.

البته در همین حال شاید برخی مشاغل جانبی از بین بروند یا زمینه فعالیت‌شان محدود شود اما این تغییر لازمه یا بهای شفافیت است.

حاشیه‌های صرفه تولید شمش فولاد ادامه دارد

چرخه معیوب سرکوب قیمت‌ها

مرضیه احقاقی

در طول هفته‌های گذشته شاهد اعتراضاتی از سوی تولیدکنندگان شمش فولاد با فناوری کوره‌های القایی بودیم.

این تولیدکنندگان ضمن اعتراض به قیمت آهن اسفنجی عرضه‌شده در بورس کالا تاکید داشتند در چنین شرایطی، تولید برای آنها به صرفه نخواهد بود.

موج این اعتراضات به‌قدری شدت گرفت که وزارت صنعت، معدن و تجارت ضمن اعطای امتیازاتی همچون معافیت این واحدها از عرضه محصولات‌شان در بورس کالا و همچنین صادرات بی‌قید و شرط، تلاش کرد تا رضایت آنها را کسب کند.

این اقدام وزارت صنعت، معدن و تجارت برای ایجاد استثنا و عدول از شعارهای مطرح‌شده مبنی بر عرضه ۱۰۰ درصدی محصولات زنجیره فولاد در بورس کالا، با انتقاداتی روبه‌رو بوده است.

اما فارغ از تغییر مداوم سیاست‌ها از سوی وزارتخانه یا سایر نهادهای اقتصادی تصمیم‌گیر دولت سیزدهم، این‌بار تلاشی مضاعف از سوی شمش‌سازان برای تعدیل قیمت آهن اسفنجی اجرایی می‌شود.

البته این نخستین مرتبه‌ای نیست که شاهد اعتراض تولیدکنندگان در یک حلقه از زنجیره فولاد نسبت به‌قیمت‌گذاری و با هدف دریافت امتیازات ویژه هستیم.

در این میان، فعالان صنعت آهن اسفنجی از یک‌سو تاکید دارند که واحدهای فولادسازی که از کوره‌های القایی استفاده می‌کنند بر مبنای استفاده از قراضه فولادی احداث شده‌اند و نه آهن اسفنجی.

عکس: روزگار معدن

> هزینه تمام‌شده تولید شمش‌سازانی که از کوره‌های القایی استفاده می‌کنند در ماه‌های گذشته افزایش یافته و زمینه اعتراض آنها را به بهای فروش آهن اسفنجی فراهم کرده است

از سوی دیگر نیز معتقدند آهن اسفنجی در حال حاضر در بورس کالا با قیمت مناسب و به‌مراتب ارزان‌تر از نرخ این محصول در بازار جهانی عرضه می‌شود. ضمن آنکه هزینه تمام‌شده تولید این واحدها نیز در ماه‌های گذشته افزایش یافته است.

علاوه بر این، روند قطع گاز و محدودیت تولید در این صنعت نیز به چالش‌های این حلقه از زنجیره افزوده است و درنتیجه نباید چالش‌های تولیدکنندگان شمش را با اعمال فشار مضاعف بر واحدهای آهن اسفنجی برطرف کرد.

برای قیمت تمام شده همه هزینه‌ها باید لحاظ شود

اسدالله فرشاد، مدیرعامل و عضو هیات مدیره شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهارکرد: قیمت تمام‌شده هر یک از محصولات زنجیره فولاد، متاثر از عوامل گوناگونی است. اگر قرار بر محاسبه هزینه تمام‌شده استخراج سنگ آهن باشد، باید تمامی هزینه‌های اکتشاف، حقوق دولتی و مالکیت معدن، پرداخت سهم صاحب پروانه بهره‌برداری، تامین ماشین‌آلات و... محاسبه شود. علاوه بر این، افزایش قیمت در سطح جهانی، افزایش قیمت ارز، تورم و سایر پارامترهای اقتصادی بر قیمت تمام‌شده یک محصول اثرگذار هستند. مدیرعامل شرکت آهن و فولاد غدیر ایرانیان گفت: از گذشته و در همان دورانی که وزارت معادن و فلزات تشکیل شد، بودجه‌ای به اکتشاف اختصاص نمی‌یافت. این در حالی است که برای بهره‌برداری از ذخایر انرژی همچون نفت و گاز، بودجه اکتشاف، اختصاص داده می‌شد و همین موضوع نیز زمینه رشد این صنعت و اثرگذاری هر چه بیشتر آن را بر اقتصاد کشور فراهم کرد. در چنین شرایطی، شرکت‌های بزرگ معدنی که اغلب هم وابسته به دولت بودند، هزینه‌های اکتشاف را می‌پرداختند. اما در حال حاضر این مجموعه‌های بزرگ معدنی به بخش خصوصی واگذار شده‌اند و نمی‌توان از آنها انتظار صرف چنین هزینه‌هایی را بدون بازدهی مالی کافی داشت. به‌ویژه آنکه در حال حاضر هزینه اکتشاف، عملیات حفاری، تامین ماشین‌آلات و تجهیزات معدنی به‌شدت بالا رفته است. همزمان با این رشد قیمت، سرمایه‌گذاری جدی و جدیدی در بالادست زنجیره فولاد یعنی اکتشاف و استخراج سنگ آهن نداشته‌ایم. فرشاد در ادامه خاطرنشان کرد: با توجه به رشد تولید فولاد در کشور و همچنین طرح‌های توسعه‌ای که در این صنعت در دستور کار هستند و به‌زودی وارد مدار تولید می‌شوند، ذخایر قطعی سنگ آهن کشور ظرف ۱۵ تا ۲۰ سال آینده به پایان می‌رسند؛ یعنی باید فکری اساسی برای رفع این چالش اندیشیده شود. در غیر این‌صورت، تداوم عمر تولید صنایع فولادی کشور که سرمایه قابل‌توجهی برای تولید آنها صرف شده، ممکن نخواهد بود. هزینه‌های اکتشاف باید از سوی دولت یا از سوی شرکت‌های معدنی تامین شود اما دولت که کمکی که به این بخش نمی‌کند و از آنجایی که شرکت‌های معدنی نیز به بخش خصوصی واگذار شده‌اند، چنانچه هزینه‌ای را به اکتشاف اختصاص دهند، باید آن را در قیمت تمام‌شده تولید و فروش محصول خود دخیل کند؛ یعنی شاهد افزایش قیمت در حلقه‌های بالادستی زنجیره فولاد خواهیم بود. فرشاد تاکید کرد: با این وجود، بسیاری از فعالان صنعتی، هزینه‌های تولید در حلقه‌های بالادستی زنجیره فولاد را نادیده می‌گیرند و اصرار بر سرکوب قیمتی در این زنجیره دارند. در حالی‌که اگر مقرر شود، قیمت آهن اسفنجی سرکوب شود، به همین ترتیب بهای فروش سایر محصولات بالادستی این زنجیره اعم از کنسانتره و گندله نیز سرکوب می‌شود و به حلقه نخست یعنی سنگ آهن می‌رسد؛ بنابراین این زنجیره سرکوب قیمتی به هم پیوسته است و عملکرد کل زنجیره را تحت‌تاثیر قرار می‌دهد. وی با اشاره به رشد بهای انرژی مصرفی صنایع فولاد اعم از گاز و برق گفت: قیمت این حامل‌های انرژی متاثر از شرایط تورمی، تغییر نرخ ارز و شرایط اقتصادی کشور، بیشتر شده؛ درنتیجه نباید انتظار ثابت ماندن هزینه تولید آهن اسفنجی و قیمت فروش آن را داشت. این فعال صنعت فولاد درباره قطع گاز واحدهای آهن اسفنجی و تاثیر آن بر کمبود این محصول در بازار و افزایش قیمت آن گفت: برای یک دوره ۱۷ روزه به‌دلیل قطعی گاز، واحد تولید آهن اسفنجی چادرملو، آهن و فولاد غدیر ایرانیان، ارفع و اردکان در استان یزد، از تولید آهن اسفنجی باز مانده‌اند؛ یعنی تولید آهن اسفنجی در استان یزد حدود ۵۰ هزار تن به‌دلیل قطع گاز، محدود شده است. وی افزود: برای احداث کوره‌های القایی در کشور سرمایه‌گذاری و حدود ۷ میلیون تن به ظرفیت تولید فولاد کشور افزوده شده است. بدون تردید سایر تولیدکنندگان در حلقه‌های دیگر زنجیره فولاد خواستار متضرر شدن واحدهای القایی نیستند اما این چالش از عملکرد ما نشأت نمی‌گیرد. نمی‌توان برای رفع این فشار بر واحدهای ذوب القایی، فشار مضاعفی را به تولیدکنندگان آهن اسفنجی تحمیل کرد. علاوه بر این، قبل از احداث یک صنعت باید به موضوعاتی همچون تامین مواد اولیه آن در بلندمدت اندیشیده شود. البته حال که در این موقعیت قرار داریم همچنان می‌توان با همفکری امکان رفع این دست چالش‌ها را فراهم کرد.

خطر تعطیلی واحدهای القایی جدی است

نادر سلیمانی، عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران در گفت‌وگو با «روزگارمعدن» اظهارکرد: کمبود مواد اولیه و همچنین افزایش قابل‌توجه بهای آن به چالشی جدی برای فولادسازان به‌ویژه تولیدکنندگان شمش با فناوری کوره القایی بدل شده است. در چنین شرایطی، هزینه تولید این شرکت‌ها از قیمت فروش محصولاتشان پیشی گرفته است. همین چالش‌ها نیز موجب‌شده بسیاری از این واحدها به سمت تعطیلی پیش بروند.

این عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد ایران گفت: روند قیمت‌گذاری در زنجیره فولاد در طول هفته‌های اخیر و پس از عرضه این محصولات در بورس کالا تغییر کرد. در حالت کلی، قیمت کنسانتره، گندله و آهن اسفنجی براساس ضریبی از قیمت شمش فولاد تعیین می‌شود. در حال حاضر این نسبت‌ها به‌شدت افزایش یافته و همین موضوع نیز زمینه متضرر شدن واحدهای ذوبی که از کوره القایی استفاده می‌کنند را فراهم کرده است. بدین ترتیب همان‌طور که پیش‌تر هم اشاره شد در حال حاضر، قیمت تمام‌شده تولید این واحدها به‌شدت افزایش یافته و از بهای فروش این محصولات در بورس کالا پیشی گرفته است.

وی افزود: بخشی از رشد قیمت در حلقه‌های بالادستی زنجیره فولاد را می‌توان به افزایش قابل‌توجه بهای انرژی و همچنین کمبود آن نسبت داد. محدودیت در روند تامین برق صنایع در ماه‌های گرم سال و همچنین قطع گاز و برق در هفته‌های سرد سال، روند تولید در این زنجیره را با چالش‌های جدی بدل کرده است.

سلیمانی گفت: در کشور ما از آهن اسفنجی به‌عنوان ماده اولیه تولید فولاد یا خوراک واحدهای ذوب استفاده می‌شود. تولید آهن اسفنجی نیز بر پایه بهره‌مندی از ذخایر گازی کشور بنا شده است. حال در موقعیت کنونی با توجه به کمبود زیرساخت‌های گاز در کشور، تداوم تولید در زنجیره فولاد با چالش‌های جدی روبه‌رو شده است. این مشکل خود را در هر حلقه از زنجیره فولاد به‌نوعی نشان می‌دهد. در ادامه برهم خوردن توازن در قیمت‌گذاری این زنجیره نیز بر چالش‌های این بخش افزوده است تا جایی‌که تولیدکنندگان شمش به روش القایی با این چالش‌ها روبه‌رو شده‌اند.

وی افزود: توانمندی واحدهایی که از کوره قوس الکتریکی برای تولید فولاد استفاده می‌کنند، به‌مراتب بیشتر از دارندگان کوره‌های القایی است؛ درنتیجه القایی‌ها از رقابت باز مانده‌اند. سلیمانی با اشاره به برگزاری نشستی میان فعالان و مدیران عامل شرکت‌های تولید شمش با کوره القایی با مسئولان وزارت صنعت، معدن و تجارت گفت: البته جلساتی در وزارت صنعت، معدن و تجارت برای رفع این مشکل برگزار شده اما تا زمانی که روند قیمت‌گذاری در این زنجیره به‌ویژه در حلقه‌های بالادستی براساس ضرایب منطقی نباشد، نمی‌توانیم به بهبود شرایط امید داشته باشیم و این چالش‌ها ادامه خواهند داشت.

سلیمانی در پاسخ به سوالی مبنی بر اینکه چرا این واحدها از قراضه به‌عنوان ماده اولیه تولید استفاده نمی‌کنند، گفت: تامین قراضه در کشور نیز با محدودیت روبه‌رو است. واردات قراضه نیز به‌مراتب گران تمام می‌شود و تولید فولاد با قراضه وارداتی به صرفه نخواهد بود؛ درنتیجه این واحدها ناچارا سهم عمده مواد اولیه خود را با خرید آهن اسفنجی تامین می‌کنند.

سخن پایانی

روند قیمت‌گذاری و فروش محصولات در زنجیره فولاد در بیش از ۲ سال اخیر به چالشی جدی میان فعالان این صنعت بدل شده است.

هربار نیز هر مسئول یا وزیری با وعده رفع این چالش‌ها، دوره مدیریت خود را آغاز می‌کند اما نه‌تنها مشکلی برطرف نمی‌شود، بلکه چالش‌های جدی‌تری حاصل می‌شود. در ادامه تنها گروهی که از لابی قوی‌تری برخوردار هستند، از نتایج راضی می‌شوند و برای یک دوره زمانی، سود قابل‌توجهی را از آن خود خواهند کرد.

بدون تردید تداوم این شرایط و نبود نظمی بلندمدت برای زنجیره فولاد، مانع توسعه همگون و واقعی این زنجیره می‌شود و آسیب‌های جدی را به این صنعت تحمیل می‌کند؛ درنتیجه تجدیدنظر در این شرایط ضروری به‌نظر می‌رسد.

نمایشگاه فولاد، محلی برای همفکری فعالان صنعت

مدیرعامل شرکت فلز تدارک گفت: جشنواره و نمایشگاه ملی فولاد ایران، محلی برای اجتماع و همفکری تولیدکنندگان و فعالان عرصه صنعت فولاد است.

محمد حسین قورچانی در گفت‌وگو با ایراسین اظهار کرد: ذات و ریشه نمایشگاه ها، فضایی را برای شرکت‌های مختلف و فعالان اقتصادی حوزه‌های مختلف ایجاد می‌کند تا ارتباطی بین آنها شکل گرفته که این ارتباط، منجر به توسعه صنعت فولاد خواهد شد.

مدیرعامل شرکت فلز تدارک بیان کرد: شرکت‌ها همیشه به ایده‌های جدید و نظرات نو نیاز دارند که این ایده‌ها از طریق گفت‌وگوها و ارتباطات به وجود آمده و در نمایشگاه منتقل می‌شود.

قورچانی افزود: این اجماع در نتیجه منجر به تفاهمنامه‌های گوناگونی خواهد شد که تولیدات جدید و فناوری‌های جدیدی را در بر داشته که باعث صرفه جویی‌های اقتصادی نیز خواهد شد.

وی گفت: شرکت فولاد مبارکه همیشه یکی از پیشگامان این عرصه بوده و تفاهمنامه سه جانبه‌ای امضا شد که تولید لوله‌ها و ورق‌های API را سبب می‌شود.

مدیرعامل شرکت فلز تدارک تصریح کرد: شرکت فلز تدارک نیز در تلاش برای ایفای نقشی هرچند کوچک در تامین مواد اولیه فولادی است و به همین منظور در این رویداد شرکت کرده است.

جزئیات تعطیلی موقت ۱۱۰ کارخانه فولادی

یک عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد گفت: در یک ماه اخیر ۱۱۰ کارخانه فولادی تولید خود را به تعویق انداختند. سیاست‌های اشتباه وزیر صمت باعث چنین شرایطی شده است که به طور دستوری نرخ محصولات فولادی را کاهش داد. به گزارش ایلنا، رضا شهرستانی در مورد تعطیلی ۱۱۰ کارخانه فولادی اظهار کرد: تعطیلی کامل در این کارخانه‌های فولادی رخ نداده، بلکه در یک ماه اخیر ۱۱۰ کارخانه فولادی تولید خود را معوق کردند. سیاست‌های اشتباه وزیر صمت باعث چنین شرایطی شده است، وزیر به طور دستوری نرخ محصولات فولادی را کاهش داد، مثلا نرخ میلگرد از ۱۸ هزار تومان به ۱۴ هزار تومان رسیده است. مسلما با چنین دستوری باید نرخ صنایع بالادستی هم کاهش می‌یافت اما کاملا برعکس عمل شده و نرخ این محصولات که خوراک کارخانجات فولادی هستند افزایش یافت. وی افزود: نرخ آهن اسفنجی که یکی از این خوراک‌ها است ۲ هزار تومان افزایش داشت درحالی که در حوزه نورد طویل و ذوب با ۳ هزار تومان کاهش مواجه بودیم. ۱۱۰ کارخانه‌ای که کار خود را معوق کرده‌اند مربوط به حوزه ذوب بودند. نوردی‌ها وضعیت بدتری دارند، ذوبی‌ها می‌توانند تا مشخص شدن وضعیت تولید نکنند اما نوردی‌ها به علت بدهی‌های سنگینی که به بانک‌ها دارند، مجبور هستند با زیان تولید کنند. این عضو هیات مدیره انجمن تولیدکنندگان فولاد تصریح کرد: وزیر صمت سود شرکت‌های خصولتی را از جیب زیان شرکت‌های خصوصی افزایش داده است و این افزایش کاملا مهندسی شده و دستوری بوده است. در ۵۳ سالی که در این صنعت فعالیت داشتیم، نه در انقلاب و نه در دوره جنگ فاجعه‌ای که دولت سیزدهم ایجاد کرده را شاهد نبوده‌ایم. وزارت صمت و دولت این کار را انجام داده‌اند و ایمیدرو هم پشت آن بوده است. وی اضافه کرد: مجلس در جریان این موضوع است و حدود ۳۰ امضا برای استیضاح وزیر جمع شده است. صنعت خودرو با حمایت‌های طولانی و تعرفه‌های حدود ۳۰۰ درصدی هنوز زیان‌ده است، اما ما یکی از بهترین فولادها را با ۲۰ تا ۳۰ درصد ارزان‌تر از قیمت‌های جهانی تولید می‌کنیم اما وزیر صمت در این ۳ ماه صنعت فولاد کشور را به نابودی کشانده است. حتی آقای فاطمی‌امین گفته‌اند که هدف‌گذاری تولید ۵۵ میلیون تن فولاد اشتباه بوده، شاید این سیاست‌ها را پیش می‌گیرند تا این هدف محقق نشود. شهرستانی در پاسخ به سوالی پیرامون علت لغو تجمع اعتراضی فولادی‌ها در مقابل وزارت صمت گفت: وزارت صمت از ما خواست که تجمع خود را که در اعتراض به این مسائل بود لغو کنیم. کارهایی هم انجام دادند، برای مثال اگر شرکتی کمتر از ۵۰ درصد عرضه خود را به فروش می‌رساندند، دامنه نوسان منفی ۳ درصد می‌خوردند. به علت اینکه عرضه بسیار بیشتر از تقاضا است، متقاضیان تنها نرخ کف را خریداری می‌کردند، قیمت‌های بالاتر ۳ درصد منفی می‌شدند و روز بعد دوباره تنها این شرکت‌ها فروش داشتند. بنابراین این گرداب منفی ادامه پیدا می‌کرد تا اینکه ۳ درصد منفی حذف شد. علاوه بر این گفتند عرضه آهن اسفنجی را به ۸۰ هزار تن می‌رسانند که این هم فعلا محقق نشده است. وی در مورد علل کمبود تقاضا خاطرنشان ساخت: میزان عرضه بسیار بیشتر از تقاضا است، برای مثال ما ۱۹ میلیون تن تولید شمش داریم درحالی که تنها ۱۲ میلیون تن مصرف داخلی است، بنابراین با کمبود تقاضا مواجه می‌شویم. تولیدکنندگان را مجبور کردند که ابتدا محصول خود را در بورس عرضه کنند و آنچه باقی ماند را می‌توانند صادر کنند، این سیاست موجب ایجاد چنین مشکلی شد.

روزگار معدن

یکشنبه ● ۲۴ بهمن ۱۴۰۰ ● ۱۱ رجب ۱۴۴۳ ● ۱۳ فوریه ۲۰۲۲ ● سال چهارم ● شماره ۷۹۰

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و هنری روزگار وصل

مدیر مسئول و سردبیر: ناصر بزرگمهر

مدیر فنی و هنری: مهدی نجفی

نمایندگی دفتر اروپا: چکاوک بزرگمهر

آدرس: تهران- میدان هفتم تیر- خیابان قائم مقام فراهانی- پلاک ۷۴

تلفن: ۸۲۱۹۰ - **نمابر:** ۸۸۷۱۳۷۳۰ - **پیامک:** ۳۰۰۸۲۱۹۰

سازمان آگهی‌ها: ۳- ۸۸۷۲۲۷۳۲ - **نمابر آگهی‌ها:** ۸۸۷۲۴۲۱۱

توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۷۲۲۷۳۵

چاپ: هنر سرزمین سبز

www.Madandaily.com

www.instagram.com/Madandaily
www.twitter.com/Madandaily
www.t.me/Madandaily
E-mail:info@madandaily.com
tozi.smtnews@gmail.com

نظرگاه

تاثیر ۱۰ گانه تحریم بر فعالیت‌های اقتصادی

افشین کلاهی، رئیس کمیسیون کسب‌وکارهای دانش‌بنیان: تحریم تهدید است و تأثیر آن بر فعالیت‌های اقتصادی و بازار کسب و کار قابل چشم‌پوشی نیست. البته که از برخی تهدیدها می‌توان فرصت‌سازی کرد، اما بدون شک قطع ارتباط عادی تجارت بین‌الملل برای هر اقتصادی هزینه‌ساز خواهد بود ۱۰ اثر تحریم بر فعالیت‌های کسب و کار به شرح زیر است.

۱- نخستین اثر تحریم لغو شدن بسیاری از قراردادهای بین‌المللی فعالان اقتصادی است که این قراردادها شامل تمام حوزه‌های تولیدی، پیمانکاری، کارفرمایی و... می‌شود. از بین رفتن ارتباطات بین‌المللی اثر مستقیم تحریم است که تمام فعالیت‌های اقتصادی را مختل می‌کند.

۲- تحریم بانکی فعالیت‌های بین‌المللی پولی- مالی را ممنوع کرد. ارتباطات بانکی شرکت‌های ایرانی با خارج محدود شده است. افراد ایرانی امکان افتتاح حساب و انتقال پول به‌صورت بانکی و سالم را از دست داده‌اند. البته علاوه بر تحریم‌های بانکی تصویب نشدن اف‌ای‌تی‌اف هم بر مبادلات بانکی اثر مخرب دارد.

۳- تحریم باعث شده ایران از دریافت بسیاری از تسهیلات بین‌المللی محروم شود. بسیاری از اقدامات با فاینانس بین‌المللی پیش می‌رود که اکنون در ایران به‌خاطر تحریم فاینانس امکان اجرایی شدن ندارد.

۴- اثر مخرب و مهم دیگر تحریم‌ها، از دست دادن سرمایه‌گذاری خارجی است. یکی از مؤثرترین نیازها در بازار کسب و کار و فعالیت و تولید سرمایه‌گذاری است. سرمایه‌های داخلی محدود و در حوزه تولید کمتر هم هست. اما به‌خاطر تحریم ما نمی‌توانیم سرمایه خارجی جذب کنیم.

۵- اثر دیگر تحریم، بر نیروی انسانی و نیروهای جوان و مدیریتی است. وقتی ارتباط با شرکت‌ها و دنیای خارج قطع می‌شود خود به خود سطح مهارت و آموزش نیروی انسانی شرکت‌ها کم می‌شود. ارتباط با شرکت‌های خارجی مهارت نیروی کار و مهارت مدیریتی مدیران را ارتقا می‌دهد و آنان را با فعالیت‌های بین‌المللی آشنا می‌کند. کار کردن به‌صورت جزیره‌ای بدون اطلاع از تازه‌های مدیریتی و رفتارهای سازمانی بر موفقیت کسب و کار شرکت‌ها تأثیر معکوس دارد.

۶- اثر دیگر تحریم مختل شدن صادرات است. درست است که صادرات کلاً قطع نشده و ما صادرات اندکی داریم اما صادرات سخت شده و تحریم هزینه‌های صادراتی را بسیار بالا برده است. به‌خاطر قطع تبادلات بانکی، مبادلات به‌صورت غیرمستقیم و از طریق واسطه انجام می‌گیرد بنابراین هزینه جابه‌جایی پول افزایش یافته است.

۷- به‌خاطر تحریم بسیاری کسب و کارها امکان حضور در بازارهای بین‌المللی را از دست داده‌اند. در دنیای امروز استارتاپ‌ها و شرکت‌های دانش‌بنیان به‌سرعت در حال پیشرفت هستند این امکان از شرکت‌های استارتاپی ما به‌خاطر تحریم سلب شده است، سطح ارتقاء در بازارهای ما محدود است. شرکت‌ها نمی‌توانند فقط با حضور در بازارهای داخلی به رشد بالا برسند. شرکت‌ها فقط به سطحی از رشد می‌رسند و برای ادامه رشد نیاز به حضور در بازارهای بین‌المللی و بازار کشورهای همسایه دارند.

۸- اثر دیگر تحریم‌ها بر تبادلات فناوری است. نمی‌توانیم بگوییم در تمام زمینه‌ها و تولیدات باید خودکفا باشیم. مزیت تولید در رقابت بین‌المللی و جذب سرمایه است. تبادل فناوری و تبادل مهارت لازمه رشد تولید است. ما نمی‌توانیم همه نیازها را در داخل تولید کنیم و به سود بالا هم برسیم. بسیاری از شرکت‌های بزرگ دنیا بخش تولید خود را به خارج از کشور منتقل کرده‌اند و با این اقدام سوددهی خود را چند برابر کرده‌اند.

۹- محدودیت در تأمین مواد اولیه اثر دیگر تحریم است. نمی‌توانیم تولید را افزایش دهیم چون نمی‌توانیم مواد اولیه را مستقیم وارد کنیم. مواد اولیه مورد نیاز ما چند دست می‌چرخد و سپس وارد می‌شود، به‌همین دلیل هزینه واردات مواد اولیه هم بالا رفته است.

۱۰- شروع به کار و فعالیت تحت تأثیر تحریم سخت شده. برای ورود جدی به بازار کار نیاز به سرمایه، مواد اولیه و ارتباطات خارجی است. اما مشکلات تحریم کسب و کارها را کوچک و نیروی کاری مورد استفاده در شرکت‌ها را تقلیل داده است.

دریچه

نقش برجسته نیما در بازار سرمایه

یک تحلیلگر ارشد بازار سرمایه گفت: آن چیزی که واقعیت اقتصادی شرکت‌های بورسی فعال است، ارز بازار آزاد نیست بلکه ارز نیمایی است زیرا فروش‌های آنها با همان نرخ نیمایی است. نیما آزادی درباره همگرایی دلار و شاخص کل بورس به سنا اظهار کرد: به طور کلی در همه بورس‌های دنیا فاکتور ارز محلی در نوسانات شاخص بورس آن کشور بسیار موثر است. وی افزود: برای کشور ما وزن قضیه فوق به دلیل ساختار تورمی موجود در کشور و به واسطه نوسانات ارزی بسیار زیاد است. وی با بیان اینکه کشورهایی چون امریکا یا انگلستان با نوسانات کمی مواجه هستند، عنوان کرد: متاسفانه نوسانات ارزی در کشور ما نسبت به دیگر کشورها بسیار است به طوری که در مدت زمان یک سال با نوسان ۱۰۰ درصدی یا در مدت یک ماه با نوسان ۳۰ تا ۳۵ درصدی مواجه بودیم. به همین دلیل حساسیت نوسانات ارزی در بورس کشور ما به مراتب بیشتر از نوسانات ارزی سایر کشورها است. آزادی عنوان کرد: در کشور ایران تقریبا عمده حرکات بزرگی که در بورس اتفاق افتاده به نوسانات ارزی بر می‌شود. با نگاهی به ۳۰ سال گذشته، جامپ بزرگ ارزی طی سال‌های ۷۴-۷۵ در دوره‌ای که کشور با تورم شدید ناشی از رشد نرخ ارز مواجه بود، مواجه شدیم.

این تحلیلگر ارشد بازار سرمایه با اشاره به دوره بعدی جامپ‌های بزرگ کشور طی سال‌های ۸۲-۸۳، ۹۰-۹۱ و ۹۸-۹۹، اظهار کرد: تا زمانی که ارز به عنوان یکی از عوامل موثر، جامپ آنچنانی نداشته باشد، بازار هم به طور معمول رغبتی ندارد و دلیل آن هم این است که ساختار شرکت‌های کشور بیشتر به دلیل بحث‌های تحریمی و عدم شکل‌گیری سرمایه در شرکت‌ها، طی ۴۰ سال اخیر، طرح توسعه‌ای قابل توجهی نداشته‌اند.

وی با مثالی در این زمینه گفت: در حال حاضر و نزدیک به ۲۰ سال، شرکت پتروشیمی خارک ظرفیت ۶۰۰ هزار تن متانول را دارد و با اینکه ارزش بازار بالا رفته و سودسازی بزرگی انجام شده، اما به دلیل تحریم‌ها و عدم راه‌اندازی طرح‌های توسعه‌ای، پروژه‌ها راه‌اندازی نشده یا با تاخیر طولانی راه افتاده است. بنابراین، فاکتور نوسانات ارزی بر عملکرد شرکت‌ها و بازار بسیار موثرتر از فاکتورهای بنیادی است.

دوران طلایی بورس با رفع تحریم‌ها

گروه معدن

عکس: آیدا فریدی

آورده یک توافق خوب و واقعی(نه مانند آنچه در گذشته فقط روی کاغذ رخ داد) برای سهامداران، به مراتب بیشتر از میزان ضرر احتمالی است که از کاهش نرخ ارز خواهند خورد؛ که ازجمله آنها می‌توان به کاهش هزینه‌های تولید، کاهش تورم تولیدکننده، از بین رفتن هزینه‌های سنگین مبادلات مالی، تسهیل سرمایه‌گذاری خارجی و هموار شدن راه واردات کالاهای واسطه‌ای اشاره کرد.

به گزارش سنا، آنگونه که رویترز و آسوشیتدپرس گزارش داده‌اند امریکا تحریم‌هایی که پیش از این روی برخی فعالیت‌های هسته‌ای ایران نظیر پروژه اتمی بوشهر، نیروگاه آب سنگین اراک و تحقیقات هسته‌ای وضع کرده بود را لغو کرده است.

آن‌طور که مطرح شده هدف اصلی امریکا از رفع تحریم‌های هسته‌ای غیرنظامی ایران این است که مذاکرات وین تسهیل شود.

با وجود اینکه این معافیت‌ها به طور مستقیم بر مسائل اقتصادی کشورمان تاثیرگذار نیستند اما تاثیرپذیری بازارهای مالی نشان از آن دارد که فعالان اقتصادی این اتفاق را مقدمه‌ای برای ترک برداشتن هر چه بیشتر تحریم‌ها و بابی برای از بین رفتن تحریم‌های بانکی و فروش نفت به صورت واقعی و نه فقط روی کاغذ می‌دانند.

آنچه برای سهامداران حائزاهمیت است نرخ ارز نیماست زیرا گزارش فعالیت و صورت‌های مالی شرکت‌ها بر مبنای این ارز ارائه می‌شود، بررسی‌ها نشان می‌دهد نرخ دلار نیمایی نسبت به نوسانات کاهشی بازار آزاد واکنشی نشان نداده است. به عبارت دیگر کاهشی شدن نرخ ارز در بازار آزاد باعث کاهش نرخ ارز نیما نشده است.

از سوی دیگر نرخ تسعیر ارز شرکت‌های دولتی در بودجه سال آینده ۲۳ هزار تومان در نظر گرفته شده و تصور اینکه نرخ دلار به کمتر از این نرخ برسد دور از ذهن به نظر می‌رسد.

آنچه بدیهی است تا حدودی نرخ دلار پس از به توفیق رسیدن مذاکرات کاهش پیدا خواهد کرد و بدون شک تا حدودی تاثیر خود را روی نرخ دلار در سامانه نیما نیز خواهد گذاشت اما از سوی دیگر یک توافق واقعی و نه مانند آنچه در دهه ۹۰ رخ داد می‌تواند عواید گسترده‌ای برای بخش واقعی اقتصاد کشورمان داشته باشد؛ عوایدی که به طور حتم تاثیرش از کاهش نرخ ارز بیشتر خواهد بود.

توافق در مذاکرت از منظر تولیدکننده و صادرکننده

به طور حتم از بین رفتن تحریم‌های مالی و نفتی باعث کاهش هزینه‌های تولید و مضافا کاهش تورم تولیدکننده می‌شود. این اتفاق ناظر به دو اتفاق کاهش نرخ ارز و کاهش تورم عمومی معطوف به بهبود شرایط اقتصادی کشور رخ خواهد داد.

از سوی دیگر هم اکنون اغلب صنایع صادراتی کشورمان مانند پتروشیمی‌ها به دلیل تحریم‌های ظالمانه مجبور به طراحی تخفیفات ویژه برای فروش محصولات خود هستند که تا حد زیادی سود آنها کاهش می‌یابد؛ با رفع تحریم‌ها دیگر احتیاجی به این تخفیف‌ها نخواهد بود.

در کنار این موضوع هزینه‌های سنگین مبادلات مالی در شرایط تحریمی را نباید از نظر دور کرد؛ هم اکنون صادرکنندگان کشورمان با چندین واسطه و حساب‌های تو در تو اقدام به بازگشت ارز خود به کشور می‌کنند که گاهی اوقات اصطکاک این عملیات بانکی تا ۲۰ درصد نیز افزایش پیدا می‌کند مسلما پس از پایان تحریم‌ها دیگر خبری از این موارد هم نخواهد بود.

هم‌اکنون بخش واقعی اقتصاد کشورمان به دلیل تشدید فشار تحریم در دهه ۹۰ از وارد کردن کالاهای واسطه‌ای و سرمایه‌ای مانند ماشین‌آلات و تجهیزات به روز در صنعت و تولید محروم بوده است؛ پایان تحریم‌ها بدون شک برای این موضوع از منظر کاهش استهلاک و افزایش بهره‌وری صنایع می‌تواند مفید باشد.

توافق در مذاکرت از منظر سرمایه‌گذار

تحریم‌ها، گزاره سرمایه‌گذاری خارجی را در ادبیات کشورمان بی‌معنی کرده بودند؛ روند کاهش سرمایه‌گذاری به گونه‌ای بود که از سال ۹۴ تا کنون میزان سالانه جذب سرمایه خارجی کشورمان به کمتر از یک میلیارد دلار در سال کاهش پیدا کرده است. مسلما رفع تحریم‌ها ریسک جذب سرمایه‌گذاری را از بین برده و اقتصاد ایران را پذیرای سرمایه‌گذاری خارجی و داخلی خواهد کرد.

بررسی‌ها نشان می‌دهد پایان تحریم‌ها بین سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی داخلی به معنای خط بطلان کشیدن بر روی بازارهای مالی مانند ارز، طلا و... است. اساسا این بازارها در شرایط نابسامی اقتصادی و برای حفظ ارزش دارایی از گزند تورم افسارگسیخته استفاده می‌شوند؛ مسلما برگشت اقتصاد روی ریل درست خود باعث می‌شود مردم تمایل بیشتری به سرمایه‌گذاری در بازارهای حقیقی‌تر مانند بازار سرمایه داشته باشند.

رفع تحریم‌ها، پیش‌بینی پذیری بازار را قوت می‌بخشد

در همین راستا، علی بیگ‌زاده، رئیس پیشین اداره نظارت بر ناشران بورسی سازمان بورس با سنا به بررسی اثر تحریم‌ها بر وضعیت تولید پرداخت و گفت: به طور قطع تحریم هزینه‌های مختلفی را به شرکت‌های تولیدی تحمیل می‌کند، از این موارد می‌توان به گران‌تر بودن مواد اولیه وارداتی در این شرایط اشاره کرد. موضوعی که به دنبال افزایش هزینه‌های نقل و انتقال پول، بیمه، حمل‌ونقل و غیر رخ می‌دهد. براین اساس با رفع تحریم‌ها، شرکت‌ها می‌توانند با تهیه مواد اولیه ارزان‌تر، بهای تمام شده کمتری را در بخش تولید داشته مصرف کنند.

رشد صادرات به دنبال رفع تحریم‌ها

بیگ زاده افزود: از طرف دیگر موضوع نرخ مواد اولیه داخلی هم موضوع مهمی است، زیرا با توجه به کاهش نرخ ارز، مواد اولیه داخلی هم با نرخ کمتری به دست تولیدکننده خواهد رسید؛ هر چند که موضوع پایین آمدن نرخ دلار می‌تواند بر روی نرخ فروش محصولات شرکت‌ها هم اثر داشته باشد، اما در مجموع برآیند این موضوع برای شرکت‌ها مثبت است، زیرا برای شرکت‌ها گشایش‌هایی را در زمینه صادرات و فعالیت‌های بین‌المللی به همراه خواهد داشت.

او تصریح کرد: به نظر من اگر رایزنی‌ها به خوبی انجام شود و گشایش‌ها واقعی باشند، در بخش محصولات صادراتی هم شاهد وضعیت بسیار بهتری در شرکت‌ها خواهیم بود، هرچند که رفع تحریم‌ها سبب کاهش نرخ دلار می‌شود و ممکن است این استدلال وجود داشته باشد که ارز حاصل از صادرات با نرخ پایین‌تری در سامانه نیما معامله شود، اما باید توجه داشت گشایشی که در زمینه افزایش میزان صادرات و نقل و انتقال پول اتفاق رقم می‌خورد، اتفاق بسیار مهم و اثرگذاری در اقتصاد کشور است.

رئیس پیشین اداره نظارت بر ناشران بورسی، اثر رفع تحریم‌ها بر نرخ ارز را بر دو بخش قابل بررسی دانست و گفت: این موضوع را می‌توان در دو بخش بازار آزاد و ارز نیمایی مورد توجه قرار داد. به نظر من با توجه به تفاوتی که نرخ این دو ارز با یکدیگر دارند رفع تحریم‌ها سبب نزدیکی این دو نرخ می‌شود و شاید بتوان گفت در مقاطع زمانی خاصی حتی ممکن است این دو نرخ به یکدیگر رسیده و برابر شوند؛ بنابراین شاید رفع تحریم‌ها سبب ایجاد ارز تک نرخی در کشور شود.

بیگ‌زاده ادامه داد: نرخ دلار در بلند مدت کف قیمتی خود را پیدا خواهد کرد تا براین اساس، بازار بتواند محاسباتش را با نرخ تعیین شده در این ساز و کار لحاظ کند؛ بنابراین، با توجه به این فرصت ایجاد شده اگر نرخ ارز تک‌نرخی شود، شرایط برای بازار پیش‌بینی‌پذیرتر می‌شود.

او بیان کرد: در صورت رفع تحریم‌ها و دسترسی دولت به درآمدهای فروش نفت به شکل پایدار، این موضوع بر روی نرخ اوراق دولتی اثر می‌گذارد و در چنین شرایطی دولت به دنبال هر نرخی برای تامین مالی نخواهد بود. به طور کلی می‌توان گفت اگر دولت نیازهای مالی کمی داشته باشد، حجم انتشار اوراقی که به طور نقدی فروخته می‌شود، همچنین نرخ این اوراق کاهش خواهد یافت.

بیگ‌زاده در ادامه بیان کرد: با توجه به کاهش انتظارات تورمی، پایین آمدن نرخ برابری ریال و دلار و کاهش حجم تامین مالی و اوراق دولت، به طور قطع این موضوع روی نرخ اوراق دولتی اثر گذاشته و آن را کاهش می‌دهد.

او در بررسی تاثیر رفع تحریم‌ها بر روی صنایع مختلف گفت: این موضوع بر صنایع مختلف اثرات متفاوتی دارد. این موضوع برای صنعت بانکداری می‌تواند مفید و موثر باشد، زیرا رفع تحریم‌ها سبب می‌شود سیستم بانکی به منابع و سیستم‌های بین‌المللی دسترسی بهتری داشته باشد.

این کارشناس ارشد بازارسرمایه افزود: به این ترتیب نظام بانکی کشور نیز می‌تواند نقش فعال‌تری در جابه‌جایی پول داشته باشد؛ نقشی که اکنون شاید در فضای غیررسمی درحال انجام است. با پایین آمدن نرخ بهره درپی کاهش انتظارات تورمی، بهای تمام شده پول در بانک‌ها رقم می‌خورد.

رشد سرمایه‌گذاری با ورود تکنولوژی‌های تولید

رئیس پیشین نظارت بر ناشران بورسی سازمان بورس، اثر رفع تحریم‌ها را بر صنعت خودرو مثبت دانست و گفت: در صنعت خودروسازی با ورود شریک‌های خارجی، خودروسازها وضعیت بهتری خواهند داشت. در این شرایط مشکلاتی که در خصوص وضعیت قطعات برای تولید خودرو وجود داشته، رفع شده و خودروسازها می‌توانند تولید خود را دوباره آغاز کنند. او تاکید کرد: موضوع رفع تحریم بر افزایش سرمایه‌گذاری خارجی هم تاثیر زیادی دارد، زیرا اغلب صنایع داخلی در کنار سرمایه‌گذاری داخلی نیاز به سرمایه‌گذاری خارجی هم دارند. این موضوع در بلند مدت می‌تواند سبب شکوفایی تولید شود. نیاز به ایجاد دارایی و ایجاد سرمایه‌گذاری جدید برای وارد کردن تکنولوژی تولید به کشور از ملزومات توسعه اقتصادی ما است.

بیگ‌زاده گفت: به نظر من، ارتباط با کشورهای دیگر در بعد تکنولوژی‌های تولید و به روز شدن ابزار تولید نکته مثبت دیگری در این رابطه است؛ از طرفی دیگر شرکت‌ها می‌توانند در شرایطی که نرخ ارز تثبیت شود برای سرمایه در گردش خود به منابع ارزان‌تری دسترسی داشته باشند تا برای طرح‌های تولید خود تامین مالی کنند. در این فضا، می‌توان وضعیت مثبت‌تری را برای شرکت‌های دارای طرح‌های توسعه‌ای متصور بود.

تأثیر رفع تحریم‌ها بر افزایش P به E بازار سرمایه

نوید خاندوزی، مدیر سرمایه‌گذاری بیمه کوثر با اشاره به تأثیر رفع تحریم‌ها بر بازار سرمایه به سنا گفت: تحلیل و رویکرد فعالان بازار سرمایه از موضوعات بیشتر بدبینانه است و درحال‌حاضر بیشتر به اثر منفی کاهش نرخ ارز در سودآوری شرکت‌ها بسنده شده است؛ در حالی که به این تحلیل دو ایراد عمده وارد است.

وی افزود: نخست اینکه، مبنای محاسبه ارز شرکت‌ها براساس دلار نیمایی است و بعید به نظر می‌رسد با توجه به بودجه ۱۴۰۱، تغییرات عجیب و غریبی در نرخ ارز نیمایی رخ دهد. نکته دوم، کاهش یا رفع تحریم‌ها اگر به شکل واقعی رخ دهد، اثرات مفیدی در اقتصاد کشور دارد. بخش مهمی از اینها، اثراتی است که به طور مستقیم به شرکت‌ها و موضوعاتی همچون کاهش هزینه‌های حمل و بیمه شرکت‌ها، تخفیف‌هایی که شرکت‌ها به دلیل تحریم‌ها به واسطه‌ها پرداخت می‌کردند و افزایش مقدار فروش آنها باز می‌گردد. بنابراین، جمیع این موضوعات اثر کاهش نرخ ارز را جبران می‌کند.

او با اشاره به کسری بودجه دولت و اثر آن در بودجه ۱۴۰۱ تصریح کرد: اکنون با دولت بی‌پولی مواجه هستیم که برای رفع کسری بودجه خود دست به اقداماتی زده که در مواردی منطقی نبوده است. به نظر می‌رسد رفع تحریم‌ها و کاهش فشار بر دولت به رفتار منطقی دولت و بهبود روابط دولت با شرکت‌ها می‌انجامد و در نتیجه، اموری همچون کاهش چاپ اوراق، فشار کمتری به شرکت‌های دولتی یا شبه‌دولتی و بازار وارد می‌کند.

به گفته این کارشناس ارشد بازار سرمایه، اگرچه در کوتاه‌مدت اثر روانی به دلیل کاهش نرخ ارز متوجه بازار باشد، اما با درنظر گرفتن موضوعات مطرح شده، در میان‌مدت و بلندمدت رفع تحریم‌ها به نفع بازار سرمایه به طور خاص و اقتصاد کشور به طور عام خواهد بود.

او با اشاره به اینکه رفع تحریم‌ها بر چه صنایعی تأثیر ملموس‌تری خواهد گذاشت، اذعان کرد: رفع کامل یا بخشی از تحریم‌ها، اثرگذاری جمعی بر کل بازار و صنایع دارد؛ زیرا رشد اقتصادی را تقویت می‌کند. از بعد روانی، صنایع بانکی و خودرویی تأثیرپذیرتر خواهند بود. اما از بعد عملیاتی، گروه‌های پتروشیمی، فلزات و فولاد و حتی حمل‌ونقل از این موضوع نفع خواهند برد.

مدیر سرمایه‌گذاری بیمه کوثر با اشاره به اثر رفع تحریم‌ها در میان‌مدت، خاطرنشان کرد: از آنجا که سرمایه‌گذاری بیشتری در بازار به تبع رفع تحریم‌ها در بازار انجام خواهد شد، کل بازار از این موضوع منتفع می‌شود.

خاندوزی خاطرنشان کرد: توافقات و کاهش نرخ ارز منجربه کاهش تورم می‌شود، در نتیجه در پی کاهش تورم، نرخ سود به عنوان یک بازار رقیب بدون ریسک کاهش پیدا می‌کند که همین امر، افزایش P به E بازار را درپی خواهد داشت و این موضوعی است که از نگاه فعالان بازار سرمایه و محاسبات آنها مغفول مانده است.

رئیس قوه قضاییه:

چشم‌پوشی نسبت به تخلفات در بورس پذیرفته نیست

رئیس قوه قضاییه گفت: به واسطه دربرگیری بالای قضیه بورس، اغماض و چشم‌پوشی نسبت به جرائم و تخلفات افرادی که در این رابطه احیانا خیانت یا کوتاهی و قصور کرده‌اند، به هیچ وجه پذیرفته نیست.

به گزارش تسنیم، حجت‌الاسلام والمسلمین محسنی اژه‌ای در نشست با اعضای هیات تحقیق و تفحص از سازمان بورس و بازار سرمایه، تحقیق و تفحص را از ابزارهای مهم نظارتی مجلس دانست و اظهار کرد: در مقوله پراهمیت تحقیق و تفحص بعضا گلایه‌هایی دو طرفه از سوی نمایندگان مجلس و مسئولان قوه قضاییه مطرح می‌شود؛ نمایندگان از طولانی شدن فرآیند رسیدگی قضایی و مشخص نبودن نتیجه در باب گزارشات ارجاعی تحقیق و تفحص گلایه‌مندند و در سوی مقابل این گلایه در قوه قضاییه از مستند و متقن نبودن گزارش‌های تحقیق و تفحص مجلس، کلی بودن این گزارش‌ها و همچنین ضمیمه نشدن مستندات کافی به آنها وجود دارد.

رئیس دستگاه قضا بر همین اساس از نمایندگان مجلس و اعضای هیات‌های تحقیق و تفحص خانه ملت در باب موضوعات مختلف خواست تا با عزمی راسخ در راستای تقویت و تحکیم همکاری با قوه قضاییه جهت اتقان، شفافیت، مستدل و قابل دفاع بودن گزارشات و پرونده‌های تحقیق و تفحص، اقدام کنند.

رئیس عدلیه همچنین تأکید کرد: در قوه قضاییه هم عزم، جزم خواهد بود که با سرعت گزارشات تحقیق و تفحص به نتیجه برسد.

رئیس قوه قضاییه تحقیق و تفحص از سازمان بورس و بازار سرمایه را از موضوعات بسیار حائزاهمیت دانست و با برشمردن دلایل این اهمیت، گفت: موضوع بورس، دربرگیری بالایی در جامعه دارد و چند ۱۰ میلیون از افراد جامعه که عمدتاً از طبقات متوسط و پایین هستند، در این بازار اقدام به سرمایه‌گذاری کرده‌اند و بعضاً علاوه بر دارایی خود، سرمایه اعضای خانواده‌شان را نیز به این بازار آورده‌اند.

رئیس عدلیه افزود: همچنین باید به این مهم نیز اشاره کرد که بخش قابل‌توجهی از افرادی که در بازار بورس متضرر شدند از آگاهی و شناخت لازم نسبت به فرآیندها و سازوکارهای این بازار برخوردار نبودند و در زمینه آگاهی‌بخشی و اطلاع‌رسانی به آنها جهت جلوگیری از متضرر شدنشان، اقدامات مقتضی از سوی بخش‌های ذی‌ربط صورت نگرفت.

محسنی اژه‌ای، بورس و سرمایه‌گذاری مردم در این بازار را به مثابه فرصتی دانست که باید از آن در جهت هدایت نقدینگی و منابع مالی به سمت تقویت توان تولیدی کشور و رشد اقتصادی بهره برده می‌شد و در همین راستا گفت: اکنون که از فرصت مطلوب بهره‌گیری از ظرفیت بورس و سرمایه‌گذاری مردم در این بازار به نحو مطلوب استفاده نشد و مشکلات و آسیب‌هایی به دنبال آن برای چند ۱۰ میلیون نفر از مردم ایجاد شده، دشمنان نیز در پی سوءاستفاده و پیشبرد اغراضشان به واسطه این مشکل و آسیب هستند.

رئیس قوه قضاییه با تأکید بر اینکه به واسطه دربرگیری بالای قضیه بورس، اغماض و چشم‌پوشی نسبت به جرائم و تخلفات افرادی که در این رابطه احیاناً خیانت یا کوتاهی و قصور کرده‌اند، به هیچ وجه پذیرفته نیست، گفت: هیات تحقیق و تفحص از سازمان بورس و بازار سرمایه، باید گزارشی جامع، متقن و مستند را تدوین کنند و دستگاه قضایی نیز در تحقق این مهم از هیچ کمک و مساعدتی به هیات مزبور فروگذار نخواهد کرد.

رئیس عدلیه با اشاره به مأموریت خود به سازمان بازرسی کل کشور جهت کمک و مساعدت همه‌جانبه به هیات تحقیق و تفحص از سازمان بورس و بازار سرمایه، به فعال بودن شعب ویژه رسیدگی به تخلفات و جرائم بورسی در دادگاه و دادسرا و همچنین آمادگی دستگاه قضایی برای تعیین شعبه مخصوص هیات تحقیق و تفحص از سازمان بورس اشاره کرد.

رئیس دستگاه قضا همچنین از دستور خود به دادستان کل کشور جهت ورود به موضوعات بورسی حسب اقتضا و ایفاگری نقش مؤثر و فعال‌تر در شورای‌عالی بورس به منظور انتفاع حداکثری مردم و سرمایه‌گذاران خرد و حقیقی این بازار خبر داد و تصریح کرد: حدود ۳ ماه است که شخصاً پیگیر تعیین تکلیف گزارشات سازمان بازرسی پیرامون مقوله بورس و پیگیری و تعقیب تخلفات و جرائم احتمالی رخ داده در این بازار هستم.